

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Sürgőnyom: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben: 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 8. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szerda, 1933. január 11

Károly király megoldotta a válságot

Marinescu bucaresti-i rendőrprefektust szabadságot és a belügyminiszter visszavonja lemondását. A Maniu-kormány a helyén marad

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársának jelentései

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársának éjszakai telefonjelentése.) A fővárosban egész napon át nagy izgalom uralkodott. A közönség a délután megjelenő lapokat szétkapkodta és a levegőben érezhető volt a nem mindennapi történések izzó hangulata. Az északi pályaudvar bejáratánál lefolyt véres vasúti katasztrófán kívül a kormányválság érdekelte leginkább a bucarestieket. Az izgatott hangulat estefelé forrpontra jutott. Beavatottak érdekes történetekről tudtak, amelyek eddig nem kerültek nyilvánosságra. A legérdekesebb epizódok egyike Mihalache belügyminiszter lemondása alkalmával játszódott le a bucaresti-i pályaudvaron. Mihalache a lemondás után így szól az uralkodóhoz:

— Szándékom végleges. De arra kérem Felségedet, hogy ne döntsön lemondásom feltételeként, amíg Titulescu haza nem érkezik.

Ez a kérelem eddig nem került nyilvánosságra, így tehát arról senki sem tudott, hogy Mihalachenak a lemondásra vonatkozólag Titulescuyal külön megállapodása volt. Mihalache, a váratlan kormányválság okozója, nyugodtan várja a kibontakozást, intranzigens álláspontjából azonban semmit sem engedett. A lemondott belügyminiszter politikai barátaival tegnap éjjel két óráig lakásán ostromlást játszott. Amikor megkérdezték, hogy ilyen sorsdöntő események közepette hogyan őrizheti meg ennyire nyugalmát, Mihalache ezt válaszolta:

— Van még idő, mindent el lehet intézni nyugodtan, izgalom nélkül.

Titulescu külügyminiszter hazaérkezése óta állandóan tárgyalásokat folytat. Igen kedves epizód játszódott le a Gara de Nordon Titulescu hazaérkezése alkalmával. A fotóriporterek megrohmozták a külügyminisztert, aki Mironescuval karonfogva állott az állomás peronján.

— Egy perc türelmet kérünk... — mondták a fotóriporterek s arra akarták rábírní Titulescut és a helyettes miniszterelnököt, hogy lefotografáltassák magukat.

— Nem lehet — válaszolta mosolyogva Mironescu — hiszen az urak is látják, hogy rajtam banda és hócipó van, míg Titulescu ur nyári felöltőben és félcipőben érkezett.

„Nem vagyok fáékony“ — mondta a külügyminiszter

Ismeretes, hogy Titulescu a Rivieráról jött és elfeledkezett arról, hogy Bucarestben kemény tél van. A külügyminiszter szintén mosolyogva fordult a fotóriporterek felé:

— Nem baj, rólam ugyanis azt mondják, hogy télen mindig elmenekülök Bucarestből, mert félek a hidegtől. Legalább most elhiszik, hogy nem vagyok fáékony.

Érdekes az is, hogy Tabacovici, a Banca Marmorosch nagyhatalmu igazgatója, aki Titulescu bizalmasa, Máriaadnág a külügyminiszter elé utazott, hogy a politikai helyzetről informálja. Bizonyos, hogy a kis aradmegyei

állomáson az ország politikájának szempontjából óriási fontosságú kérdések kerültek megvitatásra.

Az izgalom Bucarestben ma este érte el kulminációs pontját. Maniu Gyula Clopotar Veche I. szám alatt lévő háza előtt tizenhat újságíró álldogált a hóban. Bejutni lehetetlen volt, mert az őrtálló rendőrszem megakadályozta az újságírók minden ilyen irányú kísérletét. Még a kormány hivatalos lapjának, a Drepteanak politikai munkatársát sem engedték Maniu miniszterelnök elé. Egy teljes órai várakozás után a miniszterelnök ezt az üzenetet küldte az agyonfázott újságíróhadnak:

— Ne várjanak, nem érdemes.

Az újságírók ekkor a miniszterelnökségre mentek, majd pedig egy óra múlva újra visszatértek Maniu Gyula lakására, miután a miniszterelnök ekkor már hajlandó volt fogadni őket. Maniu Gyula rekedt volt, fáradt és ideges. Közben leszállt a szomszédos ebédlelőből Titulescu harsány hangja hallatszott át. Izgatottan kiabált és a szózatlatból csak ennyit lehetett megérteni:

Titulescu szerint a rezsimváltozás katasztrófális lenne

Bucurestiből jelentik: A kormány helyzete a délutáni órákban még mindig bizonytalan. Titulescu királyi kihallgatása után, délelőtt indult el Sinaiból. Bucarestbe egy órakor érkezett meg. A pályaudvaron Maniu és a kormány több tagja várakozott reá. Maniu és Titulescu szívélyesen üdvözölték egymást. A külügyminiszter a pályaudvarról egyenesen lakására hajtatott. Délután Titulescu felkereste Maniu Gyula miniszterelnököt, akinek beszámolt a királyi kihallgatás részleteiről, majd tanácskozás indult meg ennek nyomán a helyzet megoldásáról. E tanácskozás nyomán dől el, hogy ma este miniszterelnökségre lesz-e, vagy a nemzeti-parasztpárt vezősége tart-e értekezletet.

A délutáni lapok megállapítása szerint, Titulescunak az a véleménye, hogy a rezsimváltozás a jelenlegi nagy politikai problémák megoldása előtt katasztrófális lehetne. Eppen ezért reméli, hogy minden kilitás meg van a krízis sima lebonyolítására.

A király véleménye a válság megoldásáról

A kormányválság délutáni eseményel

Titulescu királyi kihallgatásának részleteiről a politikusok és a lapok délután keveset tudnak. A külügyminiszter elsősorban a válság nemzetközi vonatkozásairól informálta az uralkodót és kifejtette, hogy nemzetközi szempontból miért nem tartja helyesnek a mostani esetleges kormányváltozást és rendszerváltozást. A kormányra — mondotta — fontos nemzetközi feladatok várnak és a külföldön nagy horderejű kérdéseket kell elintéznie. Titulescu mindent elkövet, hogy a válság elintézése a lehető legsimábban történjen meg.

Ha ez nem sikerül, akkor a király Bucu-

— Madgearu állítása komolytalan. Ez lehetetlenség!

Hogy mit tartott lehetetlenségnek Titulescu az valószínűleg titok marad. A miniszterelnök csupán néhány szót mondott az újságíróknak:

— Megkértem Önöket, hogy ne várjanak! Ez nem volt értekezlet, vagy tanácskozás, uraim, Titulescu ur referált a királyi audiencia eseményeiről. Miután Mironescuval is találkozója volt ide kértük a lakásomra. Itt van különben más hivatalos ügyben Madgearu is. Szerdán minisztertanács lesz, amely után a párt végrehajtó bizottsága is értekezletet tart. Ma már nem történik semmi. Nyugodtan haza mehetnek az urak, ha mégis történne valami, majd értesitem Önöket.

Ezzel véget ért a miniszterelnök nyilatkozata.

A bucaresti-i rendőrprefektus szabadságra megy — Mihalache visszavonja lemondását

Politikai körökben az a feltevés alakult ki, hogy oly módon igyekeznek megoldást találni, hogy Marinescu rendőrprefektus két hónapos szabadságra utazik, míg Mihalache visszavonja lemondását. Ezt a formulát Titulescu is támogatja, azonban kétséges, hogy sikerül-e megvalósítani.

Egy bizonyos: a fővárosi nagy lapok ma este külön kiadásra készültek, hogy a miniszterelnök lakásán lefolyt értekezlet eredményéről beszámoljanak. Azonban az értekezlet kelio anyagot nem szolgáltatott s így a külön kiadás elmaradt. A kormányválság ma sem jutott döntő fordulóhoz, pedig egyes ellenzéki pártok már kormánylistákat is összeállítottak arra az eshetőségre, ha a Maniu-kormány benyújtja lemondását...

Marosi Rudolf

Ma délben Anghelescu a Banca Nationala kormányzója és Mirto közlekedésügyi miniszter Sinaiba utaztak, hogy kihallgatáson jelenjenek meg a király előtt. Hír szerint a kihallgatás kapcsolatban áll azokkal az ellentétekkel, amelyek állítólag a jegybank és a miniszter között felmerültek.

Az Epoca legújabb jelentése szerint megállapítja, hogy Vaida Voievod Sándor volt miniszterelnök orvosainak véleménye alapján egyelőre nincsen olyan állapotban, hogy bármely irányban megbízatást vállalhatna, kormányalakítás esetén. Tehát ha Maniu lemondana, a krízis csak az ő személyének kikapcsolásával oldható meg.

Szenzációja a mai nap politikai eseményeinek az a hír, hogy Duce, a liberális párt vezére és Iorga volt miniszterelnök alálkznak egymással és nincs kizárva, hogy a kormányalakítás együttes megoldásáról tanácskoznak.

restibe utazik és ott folytatja tárgyalásait.

Elintézés esetén az uralkodó továbbra is Sinaiban marad, mert a napokban várja oda sógorát, Sándor jugoszláv királyt.

A Curentul parlamenteri körökből úgy értesül, hogy a király nem akarja a parlament feloszlátását és ezért maradásra kéri Maniut. Ha azonban ez nem sikerül, akkor új nemzeti-parasztpárti kormányra, esetleges Titulescu elnöklété alatt, koncentrációs kormányra bizza az ország vezetését. Amennyiben ez sem járna sikerrel, csak akkor kerülne sor a liberálisok megbízatására. Ugyancsak a Curentul szerint,

Titulescannak sikerült a válság megoldására olyan formulát találnia, amelynek alapján egy rész érvényre jut a korona álláspontja, más rész pedig a kormány is megmaradhat a helyén.

Vaida Sándor tegnap közölte Mankival, hogy továbbra is Kolozsváron marad s nem megy a fővárosba, erre nincs is szükség, mert mindenben azonosítja magát az elnöki tanácsal. A kormánypartiban egyébként az elégedetlenség jelei mutatkoznak. Tegnap több képviselő jelent meg a miniszterelnöknél és panaszkodott Mihalache elcsúszott alkáfoglalása s Maniu túlzékonyasága miatt. Maniu igyekezett megnyugtatni a képviselőket és kijelentette, hogy végleges döntés csak ma, a párt nagy intéző-bizottságával folytatott tanácskozása után történik.

A kormányválsággal kapcsolatban a Calendarul című lapot elkobozták.

A lap ugyanis a kamarilláról Irt. Iorga Miklós Sinaiban fogadta a Curenul munkatársát, aki előtt kijelentette, hogy nézete szerint a válság leghelyesebb megoldása egy Duca-kormány kinevezése volna. A professzor jelenleg influenzában fekszik és hangsúlyozta, hogy abban az esetben, ha az uralkodó kikérné véleményét, akkor levélileg ugyancsak egy Duca-kormányt ajánlana.

A válság váratlan megoldásáról lapunk első hasábjain számolunk be, kiküldött munkatársunk jelentése alapján.

Megvesztegetési botrány a bucuresti-i házadó-követések körül

A pénzügyminiszter jelentelte fel a bűnösöket

Szenzációs megvesztegetési ügyben kezdett nyomozást a bucuresti-i ügyészség. A vizsgálat a 23. számú adókövető-bizottság ellen folyik. Ennek a bizottságnak tagjai a jelentés szerint a házigatlanok jövedelmét alacsonyabban állapították meg, hogy a háztulajdonosok alacsonyabb alap után fizessék adójukat. A megállapítás szerint sorozatos veszte-

getések történtek.

A délután folyamán az ügyészséghez megérkezett Madgearu pénzügyminiszter külön feljelentése is és az ügyészség most már ennek alapján is a legszigorúbb vizsgálatot folytatja a 23. számú adókövető-bizottság valamennyi tagja ellen. Azt hiszik, hogy az ügyben szenzációs letartóztatások lesznek.

apró betűkkel szerénykedett a megjegyzés, hogy: „Die Musik ist von Herrn L. von Beethoven“. Azóta a „Fidelio“, mint az opera-irodalom egyik legmonumentálisabb alkotása bema-gaslik az örökkévalóságba.

Egyetlen operájának három átdolgozása sok és gyors munkát kényszerített Beethovenre. Ő maga vallotta be, hogy a „Fidelio“-ért megérdemli a vértanukoronáját. A végleges alakot majdnem minden szám átdolgozása előzte meg. Négy nyitányt írt hozzá. Marzellina és Leonora áriáit háromszor dolgozta át. Florestan börtön-jelenetét tizenkilencszer komponálta meg. Színházi emberek egymásnak adták a kilincset. Énekesek, zenészek lázongtak tulnehéznék talált szövegeik miatt. Ezek palotaforradalmával Beethoven nem sokat törődött. Más alkalommal ezt mondotta egy hegedűművész-barátjának:

— Azt hiszitek, hogy én egy nyomorult hegedűre gondolok, ha a génusz beszél hozzám?

Sokat sürgették a hangjegy-másolók is, kik különben Beethoven kuszált, olvashatatlan és tintafoltokkal tarkított kottáirásának lemásolásával megállták nehéz mesterségük tűzpróbáját. Egy várakozó kópistának vetette oda kis papírlapra híressé vált következő sorait:

— Jöjjön hát, az ördögbe is, holnap, de ne titulázzon gnaediger Herr-nek — denn Gott allein ist gnaedig.

Ebben az odavetett pár sorban épp úgy benne van Beethoven egész lelkesége, mint akár a IX. szimfónia negyedik tételének vagy az ünnepi mise „Benedictus“-ának felhőkbe nyúló zenei dómjaiban. Benne van ember-szeretete, mely egyszer a gorombaság álarcá mögé rejtőzik, máskor meg büszke nyíltsággal himnuszokban zeng, benne van az egyenlő emberi jogokhoz való fanatikus, bátor ragaszkodása és minden alakiságtól mentes, mély valóságossága.

A harmadik, a „nagy“ Leonora-nyitányt — melyet az aradi filharmonikusok most adnak elő és 1898-ban adták először — a máso-

dik számú nyitány lerövidítése kedvéért írta. Azonban a megkomponálás alatt a nyitány zenei formájának korlátai leomlottak s abból szimfonikus költemény lett, magába sűrítve „Fidelio“ egész eszmei tartalmát. Beethoven saját szavai szerint a nagy Leonora-nyitányban „a világosság angyala hozza a szabadságot a szenvedő emberiségnek“. A nyitány elejét a börtön és a bizonytalan jövő fülledtsége üli meg. A szabadulást hozó hitves közeledtekor élénkül meg a zenei dikció. Midőn először szüremlik le a börtön dohos, szomorú mélységébe a verőfényes külvilágból a szabadulást jelentő kürtészó, lenn a sötétben, a világosságért és életért küzdő emberpár még nem hisz fülének. A második kürtészó után azonban már nincs akadálya az öröm elementáris kitörésének. A zeneirodalomban majdnem páratlanul álló hatalmas crescendo után az egyik hangszerről a másikra rohan át a dithirambikus lendület ellenállhatatlan sodra. Beethoven itt is utólréhetetlen erővel és diadal-énekelnek szokott hangnemében éneklie be az idők végtelenségébe a nagy emberi erények győzelmének himnuszát.

Felgyújtották Sevillát a spanyol forradalmárok

A középületeket bombákkal ostromolják a lázadók — Általános sztrájk tört ki Sevillában

Madridból jelentik: Immár a harmadik napja tombol Spanyolországban a forradalom szele. A második éjszakán az egész ország területén újabb excessusok történtek, amelyek számos áldozatot is követeltek. *Madridban, Sevillában és Valenciában az elmúlt éjszaka 30 halottat és 50 súlyos sebesültet szedtek fel a harcok után az uccaközvettről.* Valenciában a fölkelők 3 rendőrt, Graoban egy magasrangú rendőrtisztet lőttek le.

Sevillában éjjelkor több helyen gyújtották fel a várost,

sőt a pánik növelése céljából bombákat is dob-tak a középületekre a forradalmárok, akikről a hivatalos körök azt hiszik, hogy anarchista mozgalom hívei. Egyes guerillacsapatok felgyújtották a város legnagyobb áruházát is, a melyet előbb benzinnel árasztottak el. A katonaság és tüzoltóság együttes megfeszített munkája sem bizonyult elégségesnek a lángtenger lokalizálására. Ugyancsak éjjelkor sztrájk-léptek a sevillai pékek is. A kormány jelenleg még ura a helyzetnek, de szemmelátható módon képtelen a rendet helyreállítani.

Sevillából érkezett félhivatalos jelentés szerint a földmunkások szervezete elrendelte az általános sztrájkot. A sztrájk proklamálása után véres összeütközés játszódott le a rendőrség és a munkásság között, amelynek hat súlyosan sebesült áldozata van. A sebesültek közül kettő rendőr és ezeknek állapota életveszélyes.

MADRID: Ma a gázgyár egyik gáztartálya ismeretlen okokból felrobbant. Az ügyben bevezették a vizsgálatot, mert a zavargásokkal hozzák kapcsolatba a gázgyárban történt robbanást. Vasárnap este a zavargásoknak harminc ember esett áldozatul.

A bérgyilkossággal vádolt Pipás Pistát szembesítették felbujtó-jával

Szegedről jelentik: A szegedkörnyéki tanyákon elkövetett sorozatos gyilkosságok hő-sét, Pipás Pistát a mai tárgyaláson szembesítette a törvényszék büntársával, Dobák Antal-néval, aki Pipás Pistát felbujtotta, hogy fér-jét megölje. Pipás Pista előadta, hogy Dobák-nétől 100 kiló búzát, 28 liter bort és egy egész sonkát kapott „vérdíj“-ként. Az özvegy per-sze tagadta a terhére rótt bűncselekményt, mire szembesítették őket. A szembesítés során Pipás Pista szemébe mondta Dobáknénak, hogy igenis ő bujtotta fel férjének meggyilkolására, melyet Császár József és Bende János tanyai legények segítségével végre is hajtott. A szerencsétlen Dobákot a legények megfojtották, majd egy lára kötötték fel, hogy az öngyilkosság látszatát keltsék. Dobákné azt igyekezett bizonyítani, hogy Pipás Pista rossz viszony-ban volt Dobákkal és valószínűleg ezért kö-vette el tettét. A szembesítés eredménytelen volt.

Hogyan teremtette meg Beethoven a »Leonora«-ját

Erdekes intimítások az aradi filharmoniai egyesület hangversenyén előadandó remekműről

A XIX. század első éveiben Bécsben versengtek egymással az udvari opera és az „An der Wien“ magán-színház. Az udvari színház az akkor híressé vált Cherubini-t emelte pajzsára, az „An der Wien“ pedig magának Beethovennek adott át megzenésítésre egy „Leonora“ című szövegkönyvet. Leonora a hitvesi önfeláldozás mintaképe. Férje, Florestan, a szabadsághős, börtönben sinylődik. Leonora férfiruhát ölt magára, „Fidelio“ név alatt szolgának szegődik a börtönörhöz és megszabadítja férjét a halál végveszedelmei közül. Beethoven nem törődött a színházak versengésével és a gyakorlati élet tülekedéseivel. De elfogadta a megbízást, mert már régen vágyódott az ő teremtő erejének gigantikus méreteihez illő szövegkönyvre. A „Leonora“ eszmei tartalma megfogta a lelkét. Meg akarta énekelni a nagy emberi erények és szabadság dala-dalra jutását opera alakjában is.

Az operában „Fidelio“ név alatt — mert közben megjelent az olasz Paer-nak „Leonora“ című hasonló tárgyú dalműve — először 1805. novemberében került színre és megbukott. A bukásnak több oka volt. Az egész darab hemzsegett a dramaturgiai és színpadtechnikai hibáktól és a premiéren nagyon kevés bécsi jelent meg. Fagyos hidegség ülte meg a nézőte-ret, mely francia tisztekkel telt meg. Történe-tesen éppen akkor vonultak be Napoleon had-erői a császárvárosba. Barátai unszolására 1806. márciusában átdolgozta az operát Beethoven, de az így sem élt sokáig. 1814-ben az udvari opera három énekesé jutalomjátékukra kiemelte a feledés porhalmazából az operát és Beethoven újból és véglegesen formázta meg azt. A színlapon ökölnyi betűkkel diszelgett a három jutalomjátékos neve és csak egészen

dik számú nyitány lerövidítése kedvéért írta. Azonban a megkomponálás alatt a nyitány zenei formájának korlátai leomlottak s abból szimfonikus költemény lett, magába sűrítve „Fidelio“ egész eszmei tartalmát. Beethoven saját szavai szerint a nagy Leonora-nyitányban „a világosság angyala hozza a szabadságot a szenvedő emberiségnek“. A nyitány elejét a börtön és a bizonytalan jövő fülledtsége üli meg. A szabadulást hozó hitves közeledtekor élénkül meg a zenei dikció. Midőn először szüremlik le a börtön dohos, szomorú mélységébe a verőfényes külvilágból a szabadulást jelentő kürtészó, lenn a sötétben, a világosságért és életért küzdő emberpár még nem hisz fülének. A második kürtészó után azonban már nincs akadálya az öröm elementáris kitörésének. A zeneirodalomban majdnem páratlanul álló hatalmas crescendo után az egyik hangszerről a másikra rohan át a dithirambikus lendület ellenállhatatlan sodra. Beethoven itt is utólréhetetlen erővel és diadal-énekelnek szokott hangnemében éneklie be az idők végtelenségébe a nagy emberi erények győzelmének himnuszát.

A harmadik Leonora-nyitányt nemcsak méretei miatt, hanem mint Beethoven egyik legzeneiálisabb alkotását nevezték el a „nagy“-nak. Első előadásakor a rajongó csodálat még nem vont aureolát a remekmű köré. Első hall-gatói tulnehéznék, tulhosszunak tartották, a kritikusok pedig pálcát törtek felette. Sokáig csak koncerteken játszották, mert az opera elé nem fért el. A múlt század hatvanas éveitől azonban minden Fidelio-előadásban játszik. De akárhol adják is elő a nagy Leonora-nyitányt, színházban, hangversenyen, vagy rádió-n keresztül, a klasszikus zene híveinek lelke olyankor mindég ünneplő ruhát ölt. A zenei gondolatok mélységének, kifejező erejének hatása alatt, a tematikus feldolgozás és az instrumen-tális hangzó csodáinak hallatára Arany Jánosnak az a gyönyörű kezdő-sora jut eszünk-be, mellyel Dante-t invokálja: „Állottam vi-zeid mélysége felett...“ Ráskai Miksa.

Borzalmas vasuti katasztrófa

a bucuresti-i északi pályaudvaron

A temesvári gyorsvonat belefutott egy személyvonatba --- Hat halott, kilenc haldokló, harminc sebesült --- Aradi urak a halálvonaton ---

A szerencsétlenséget a személyzet hanyagsága idézte elő

Letartóztatták a chitila-i állomás és a két vonat személyzetét

Bucurestiből jelenti az Aradi Közlöny munkatársa: A fővárosban ma reggel nagy megdöbbenést keltett az a hír, hogy a Gara de Nord (északi pályaudvar) bejáratánál reggel fél 7 órakor borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. A temesvári gyorsvonat teljes sebességgel belerohant az előtte haladó ugyancsak temesvári személyvonatba, amelynek öt kocsiját pozdoriájává zúzta. A katasztrófa méretei egyelőre beláthatatlanok. A legfrissebb jelentések 8 halottról és 20 súlyos sebesültről számolnak be, az a szám azonban, sajnos, még nem végleges s nagyon valószínű, hogy az áldozatok száma emelkedni fog.

A megdöbbenő szerencsétlenségről az alábbiakban részletesen számolunk be: A Temesvár felől Bucurestibe menő 110-es számú személyvonatnak pontosan reggel 6 óra 10 perckor kellett befutnia a Gara de Nordra, míg a temesvári gyorsvonat érkezési idejével reggel fél 7 volt. Az északi pályaudvar bejáratánál történt borzalmas esetet a személyvonat valószínű késése okozta.

Aradi első értesülések a katasztrófáról

Aradon a kora délelőtti órákban terjedt el a katasztrófa híre és annál is inkább aggodalomteljes megdöbbenéssel tárgyalták azt városzerte, mivel a temesvári gyorsvonaton több tekintélyes és ismert aradi lakos is utazott. Az első jelentések arról számoltak be, hogy a katasztrófának nagyon sok halottja és sebesültje van. Későbbi jelentés szerint már részletek kerültek nyilvánosságra a katasztrófa lefolyásáról. A temesvári gyorsvonat, amelynek egy másik sínparon kellett volna befutnia az északi pályaudvarra, valószínűleg hi-

bás váltóállítás következtében ugyanarra a sínparra futott teljes menetsebességgel, amelyen a temesvári személyvonat haladt.

A következő pillanatban a gyorsvonat utolérte a sokkal kisebb sebességgel haladó személyvonatot és iszonyú robajjal beleszaladt. Az összeütközés annyira heves volt, hogy a gyorsvonat valószínűleg pozdoriájává zúzta az előtte haladó személyvonat öt utolsó kocsiját: a podgyászokcsit, két harmadik és két másodosztályú személykocsit, amelyek a szerelvény végén haladtak. A személykocsikból katasztrófa színhelye pillanatok alatt halálhörgéstől és a sebesültek borzalmas kiáltásaitól hangzott. A fehér hótakarót huszafatok emberj csonkok és pirosi vérjoltok színezték...

A temesvári vonat katasztrófája a CFR műhelyeinek közelében történt. A gyorsvonat utasai közül csodálatosképpen senki sem sérült meg, csupán a mozdony szenvedett sérüléseket. Annál több volt a jajveszék, kiáltó utas a személyvonat öt kocsijának roncsai között, akiknek első segélyt a gyorsvonat utasai

Aradi szemtanu a borzalmakról

Első jelentéseink bővebben nem számoltak be a katasztrófáról. Minden esetre megnyugtathattuk az érdeklődőket azzal, hogy a gyorsvonat utasai közül senkit sem ért baleset s minden valószínűség amellet szót, hogy aradiak a gyorsvonat utaztak Bucurestibe. Csakhamar elterjedt a híre annak, hogy Goldschmidt Sándor az ismert aradi bankár, Mayer H., a textilgyár egyik igazgatója és Friedmann Gyula, az Aradi Általános Takarékpénztár tisztviselője is a temesvári gyorsvonat volt. Felkerestük Goldschmidt Sándor családját, amely a katasztrófáról — magától a bankártól értesült. A bankár fia: Goldschmidt Miklós elmondta, hogy a szerencsétlenségről édesapja kora reggel telefonált nekik.

— Korán reggel megszólalt a telefon s meglepetéssel hallottuk apám kissé izgatott hangját Bucurestiből — mondotta a fiatal

Bucuresti-i jelentés a szerencsétlenség okáról és lefolyásáról

Bucurestiből jelentik: Ma reggel Bucuresti közelében, az Északi-pályaudvar bejárata előtt borzalmas vasuti szerencsétlenség történt, amelynek eddig hat halálos és 25 súlyos sebesült áldozata van. A 110. számú temesvári személyvonatba belefutott a 16. számú temesvári gyorsvonat, amely hétfőn délután 6 órakor indult el Temesvárról és reggel 6 óra 35 perckor kellett Bucurestibe érkeznie. A katasztrófa lefolyásáról a következőket jelentik:

A temesvári 110. számú személyvonat az egész éjszakán át tartó havazás és köd következtében csupán 6.10-kor hagyta el a fővárost megelőző utolsó állomást, Chitilát, amely Bucuresti rendező-pályaudvara. Reggel 6.33-kor érkezett a chitila-i pályaudvarra a 16. számú temesvári gyorsvonat. A chitila-i állomás ügyeletes vasuti forgalmistája, abban a meggyőződésben, hogy a 6.10-kor elindult személyvonat már be is futott a bucuresti pályaudvarra, 6.35-kor elindította Bucuresti felé a gyorsvo-

nyújtottak. A temesvári gyorsvonat utazott néhány orvos, akik azonnal a vérző, eltorzított sebesültekhez siettek s amennyire a körülmények engedték, orvosi segélyben részesítették őket.

Megkezdődtek a mentési munkálatok

A katasztrófa után másfél órával, tehát reggel nyolc órakor indult el a bucuresti-i pályaudvarról az első segélyvonat, amelynek mentő-készültsége csak nagy nehézségek árán végezhetette el segélynyújtó munkáját. A borzalmas összeütközés ugyanis a sebesülteket és halottakat olyan messze lendítette a sínparoktól, hogy a magas hóban csak nagy nehézségek árán tudták megtalálni őket. Az első jelentések szerint a katasztrófánál nyolc halottja és tizenegy súlyos sebesültje van, azonban későbbi jelentések már 18, majd 20 sebesültről számoltak be.

Többek között a gyorsvonattal utaztak a Realitatea Ilustrata utasai is, akik párisi kirándulásukról tértek vissza Bucurestibe. Ezek közül senki sem sebesült meg, miután — amint a későbbi jelentések ezt a hírt megerősítik — a gyorsvonat utasai közül senki sem sérült meg. Az összeütközés a pályatestet is annyira megromlalt, hogy egyelőre ezen a ponton a vasuti forgalom szünetel. Bucurestiből ebbe az irányba csak segélyvonatokat indítottak el. A szerencsétlenség okára vonatkozólag azonnal megindították a hivatalos vizsgálatot, azonban mindeddig nem sikerült semmi pozitívumot megállapítani.

Mi az oka a borzalmas összeütközésnek?

Bucurestiben súlyos kombinációkat fűznek ahhoz a tényhez, hogy a Gara de Nord bejáratánál csak nemrégiben állították fel az új automata váltókészüléket. Széles körökben kialakult az a feltevés, hogy a váltókészülék felmondta a szolgálatot s a katasztrófa a hibás váltórendszer miatt következett be. Az első jelentések nem tartalmazzák a halottak és sebesültek nevét.

a borzalmakról

Goldschmidt Miklós. — Csak azt akarom tudni veletek, hogy semmi bajom nem történt! — mondotta apám, mire nem kis megdöbbenéssel kiáltottuk:

— Hát ez csak természetes! — Mert hiszen még semmit sem tudhattunk a szerencsétlenségről. Apám így folytatta:

— Csak meg akartalak nyugtatni benneteket, hogy nem voltam a sebesültek között. — Ekkor kezdett kibontakozni előttem egy nagy katasztrófa lehetősége, mire apám kérdősködéseinkre elmondotta néhány szóval, hogy a temesvári gyorsvonat, amelyen ő is utazott, beleszaladt az előtte haladó személyvonatba. A szerencsétlenség színhelyén is járt, amely iszonyu képet nyújtott. A halottak és sebesültek vére festette pirosra a havat köröskörül. A nyolc óra után megérkezett segélyvonattal mentek be a fővárosba.

natot is.

Ez idő alatt a személyvonattal oly döbbenetes esemény történt, amely rugója volt a bekövetkezett rettenetes vasuti katasztrófának. Amikor ezettől személyvonat az Északi-pályaudvarról alig néhány száz méterre eső Grand nevű átjáró-hidhoz ért, a mozdonyvezető észrevette, hogy

a mozdony a sikos pályatesten elszakadt a szerelvénytől.

Amikor ennek tudatára ébredt, megállította gé-

CORSO-mozgó! Ma utoljára!

TABU!

Csodás történet a délafrikai szigetéről. Főszereplők a délszigetek bennszülöttei. Külön élményt jelent Afrika szépsége és változatossága.

LIANE HALL
GUST. FROHLICH

NEM KÉRDEM KI VAGY!

BOLVÁRY—STOLZ OPERETTE!

Supersláger! Telitalálat! Bombasiker!
A filmművészet diadala!

HOLNAP PREMIER!

CORSO-MOZGO!

Az előrelátható nagy érdeklődésre való tekintettel kérjük a t. közönséget szíveskedjék jegyről előre gondoskodni.

JEGYELŐVÉTEL MÁTÓL MINDEN ELŐADÁSRA!
TELEFON: 565.

Az aradi FILHARMONIA EGYESÜLET nagyszabású II-ik

1933 január 12 este pontosan
9 óra - 290

zenei hangversenye a Kulturpalotában

Vezényel: Shuk Lajos.

Szólista: Fiedler Klára.

Bérlet és egyes jegyek

Sándor Ferencné.

pét és visszament, hogy a szerelvényt felvegye. Ez a munka hosszú időt vett igénybe, mert a nagy köd, havazás és az éjszakai sötétség megnehezítette a vasutasok munkáját. A személyvonat vasutasainak sejtelmük sem volt arról, hogy ez idő alatt a chitilai pályaudvarról már elindították a temesvári gyorsvonatot is, amely ugyanazon a vágányon haladt, amelyen a személyvonat megállani kényszerült.

A gyorsvonat vezetőjének kilátását is elborította a nagy köd és havazás, de rendes kilátás esetén sem vehette volna észre, hogy az álló személyvonat vágányán halad, mivel ezen a részen 32 sín pár ágazik szét és a gyorsvonatnak is csak a Grandhidon túl kellett volna átkerülnie arra a vágányra, amely az Északi-pályaudvar csarnoka alá viszi. Így történt, hogy a gyorsvonat vezetője csak a katasztrófa pillanatában állapíthatta meg, hogy bejutott a 110. sz. személyvonatba. Az összeütközés borzalmas volt. A gyorsvonat mozdonya nekiment a személyvonat utolsó kocsijának, amely feltornyosodott az előtte levő III. osztályú kocsira, majd mindkét kocsi kiesett a vágányokról és pozdoriává zuzódott.

Rettenetes képet nyújtott a feltornyosodott vagonröcsök alatt kiálló sebesültek tömege. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy ennek a III. osztályú kocsinak egyik fülkáját szolgálati fülkének jelezték, mert különben jóval több lett volna a halottak száma. A halottak ugyanis valamennyien a III. osztályból kerültek ki, míg a II. osztályú kocsik áldozatai a súlyos sebesültek között vannak.

Az összeütközés pillanatában a gyorsvonat utasai rémülten ugrottak ki vagonjaikból, ahol már felöltözve, kiszállásra készen állottak hiszen már alig 300 méternyire voltak a végállomástól. Az utasok között rettenetes pánik tört ki, az első pillanatban megállapíthatták, hogy a gyorsvonatnak semmi baja nem történt és a hirtelen megállás rázkódtatásán kívül semmi zavar nem érte a gyorsvonat utasait. A gyorsvonaton több orvos utazott akik nyomban első segélyt nyújtottak a sebesülteknek. Bár a szerencsétlenség csak néhány percre történt az északi pályaudvartól, mégis hosszabb idő telt el, míg az első segély-osztag megérkezett.

Hat halott és 30 súlyos sebesült

A szerencsétlenség híre ezalatt eljutott az északi pályaudvar peronjára is, ahol hatalmas tömeg várta a személyvonat és a gyorsvonat utasait. Amikor mindkét vonat késett, már nagy izgalom lépett fel a várakozók között és rettenetes pánik támadt, amikor a katasztrófa híre odajutott. Mindenki hozzátartozójáért aggodott és a tömeg kétségbeesetten szaladt a helyszínre. A mentési munkálatokat késleltette az is, hogy Bucurest felett oly erős köd ült, hogy délelőtt 9 óra is teljes éjszakai sötétség volt. Már délelőtt 10 óra volt, amikor megkezdtek a halottak kiemelését a romok alól.

Az eddigi megállapítások szerint hat halott és 25 súlyos sebesült áldozata van a katasztrófának. A halottak adatai a következők: Galcega Nita vasutas felesége és két éves kisgyermek. A szerencsétlen asszonyt és gyermekét a felismerhetetlenségig összelapították a roncsok, úgy hogy személyazonosságát alig tudták megállapítani. A harmadik halott áldozat egy diáklány, de ezt is csak egyenruhájáról állapíthatták meg, mert személyazonosságát még nem tudják. A negyedik Tanase Dragomir oltenitai vasutas, az ötödik Gambet Dobre mozgópostás, a hatodik Ionescu Constantin szakaszvezető.

A halottakat a bonctani intézetbe, a súlyos sebesülteket pedig a Philantropia és a Witting kórházakba szállították.

A sebesültek legnagyobb része vasutas. Akik a környéken laknak és Bucurestiben teljesítenek szolgálatot, azonkívül egy

pénzügyminiszteri tisztviselő és egy földművelésügyi miniszteriumi tisztviselő.

Maniu miniszterelnök és Mirto miniszter a szerencsétlenség színhelyén

A szerencsétlenség színhelyét megrohanták az újságírók és a fotóriporterek, akik 9 óra körül érkeztek a helyszínre, de hamar bevonultak, mert 11 óra körül már megjelentek az úccán a rendkívüli kiadások, amelyek részletesen tájékoztatták a közönséget a borzalmas eseményről.

Délelőtt 9 óra körül Maniu Gyula miniszterelnök is megjelent a helyszínen Mirto közlekedésügyi miniszter és Radulescu, az északi pályaudvar főnöke társaságában, valamint Stefanescu Codin bucuresti-i vezető ügyész is megérkezett. A miniszterelnök megdöbbenéssel szemlélte a szörnyű szerencsétlenséget és nyomban utasítást adott, hogy az uralkodót is

értesítsék a szerencsétlenségről.

Egyidejűleg a vasut vezetősége megkezdte a szerencsétlenség ügyében a vizsgálatot a katasztrófa okának és a felelősség kérdésének megállapítására. Déliben egy óra körül hosszabb kommunikéban közölte a vasut, hogy miképpen történt a szerencsétlenség. A kommuniké részletei fedik beszámolóinkat.

Megkezdtek a kihallgatásokat és elsősorban a chitilai állomás forgalmi személyzetét, majd a gyorsvonat és a személyvonat kísérő-személyzetét és mozdonyvezetőit, tüdőit hallgatták ki a részletek pontos megállapítására. A bucuresti-i váltóórát a kihallgatása után őrizetbe vették.

A szerencsétlenség híre oly nagy megdöbbenést keltett a fővárosban, hogy teljesen elhomályosította az érdeklődést a politikai krízis szenzációi iránt. Az éjszakai sötétség és köd egyébként majdnem délig tartott Bucurestiben.

Letartóztatták a két vonat életben maradt személyzetét és a chitila-i állomás vezetőit

Bucurestiből jelentik: A vasuti szerencsétlenség okának megállapításával kapcsolatban új fordulat történt. Megállapítást nyert, hogy az első hírekkel ellentétben a személyvonat már Craiova után elvesztette szerelvényét. A bajok már itt kezdődtek a személyvonattal, amely azért ment olyan lassan, mert a fékjei is elromlottak, holott 20 perc alatt kellett volna megtennie a chitila-bucuresti-i utat. Olyan kombinációk is felmerültek, hogy a személyvonat fékjeit zsebtolvajok szorították be, hogy nyugodtabban elmenekülhessenek. A vizsgálat csak feltételekre szorítkozik egyelőre és a katasztrófa okát részint fékhibában, részint a nagy havazás miatt a síkos pályán lassan haladó szerelvényben látják.

A vizsgálat egyébként délután újabb szenzációs fejleményt hozott. Chitila és Bucuresti között van ugyanis B. M. (Bucuresti-Maria), bucuresti-i pályaudvar. A pályaudvar személyzetének — a vizsgálat vezetői szerint — minden körülmények között résen kellett volna lennie, hiszen előttük haladt el a temesvári személyvonat, majd nemsokára a temesvári gyors rohanat el ugyanazon a vágányon és ezért a szerencsétlenséget még idejében megakadályozhatták volna, ha megállítják a gyorsvonatot. Ezért a B. M. pályaudvar egész szolgálatban levő személyzetét letartóztatták. Ugyancsak őrizetbe vették a temesvári gyorsvonat mozdonyvezetőjét, vonatvezetőjét és tüdőjét, a chitilai állomás forgalmi tisztviselőjét, a temesvári személyvonat mozdonyvezetőjét. Az összeütközés következtében a pályatest annyira megrongálódott, hogy a közlekedés több órán át szünetelt. A szerencsétlenség halottainak száma — éjjeli jelentésünk szerint — nem változott, de az eddig jelentett 6 halotton kívül 3 ember a kórházban haldoklik és a súlyosan sebesültek száma 30.

Bünpör Budai-Goldberger András házassága körül

Egymilliárd korona hozomány-előlegre számított a fiatal férj — Goldbergerné egyedül jött vissza a nászutról — Hamis esküvel vádolt előkelőségek — A bíróság felmentő ítéletet hozott

A budapesti társaságokban nagy érdeklődéssel kísérték annak a hamis-tanuzási büntügynek a tárgyalását, amelyet Budai-Goldberger András gyáros házasságának felbontása vont maga után. Az ügyesség hamis tanuzás büntette miatt, részint, mint tettesek, részint, mint felbujtók ellen emelt vádat Goldberger Andrásné, édesanyja: özvegy Fischer Sámuelné, nővére: Fischer Erzsébet és fivére: Fischer László, valamint Jalsovics Ilona és Miklósi Sándor dr. ellen. A nagyérdekeségű ügy előzményei a következők:

Budai-Goldberger András egy év előtt feleségül vette egy vidéki szőlőbirtokos özvegynek leányát: Fischer Margitot. A fiatal házasság nem tudták megérteni egymást és megindult a válóper. Goldberger Andrásné ezzel egyidejűleg nőtartási keresetet indított férje ellen. A keresetben előadta, hogy édesanyja, özvegy Fischer Sámuelné, Budai-Goldbergernek a házasságkötéskor egy milliárd korona hozományt adott részint készpénzben, részint váltókban. A tartásdíjperben tanuképpen kihallgatták a fentebb felsoroltakat, akik eskü alatt vallották: tudomásuk van arról, hogy az egymilliárdos hozomány átadása valóban megtörtént. Budai-Goldberger ekkor bünvádi feljelentést tett az összes kihallgatott tanuk ellen hamis tanuzás címén.

A mai tárgyaláson rendkívül érdekes részletek kerültek nyilvánosságra. A kihallgatások során dr. László István ügyvéd, özv. Fischer-né fivére elmondotta, hogy

a házassági szerződést ő szerkesztette. Vallomása szerint Fischer-né először 300

millió koronát adott át Budai-Goldberger Gyulának, a vőlegény apjának s később újabb 300 millióval toldotta meg a hozományra folyósított „előleget”.

Ezután dr. László István ügyvéd a tárgyaláson a következőket mondotta:

— A házasság nem azért jött létre, mert Budai-Goldberger Andrásnak feleség kellett, hanem azért, mert pénzre volt szüksége.

Goldbergerék kijelentették, hogy a tanu vallomása nem fedi a tényeket. Dr. László erre kiegészítette vallomását azzal, hogy Fischerék a házasság előtt nagyon gazdagok voltak, de ez a házasság felemésztette egész vagyonukat. Barcza Antal dr. ügyvéd, a következő tanu elmondotta, hogy a fiatal asszony már a nászutól egyedül jött haza s panaszkodott, hogy férje elköltötte minden pénzét. Klein Jenő építési vállalkozó így vallott:

— Ekkor engem kértek fel, hogy közvetítő legyek Goldbergerék és az asszony között. Goldbergeréknek előadtam, hogy Fischerék tönkrementek és legalább 150 milliót szeretnének visszakapni a hozományra adott előlegből. Goldbergerék kijelentették, hogy egy fillért sem fizetnek vissza, mivel az ifju férjet becsapták, „hiszen egymilliárd hozomány helyett csak 300 millió előleget adtak neki”. Goldbergerék dr. Barcza tanuvallomására is kijelentették, hogy valótlán. Az ügyész és a védők több tanu kihallgatását kérték, azonban a bíróság ettől eltekintett s a perbeszéd után az összes vádlottakat felmentette, miután bűnösségükre nem talált elegendő bizonyítékot.

Aradi fiatalember ragyogó színházi karrierje

Jermann Pali: — Jávör Pál regényes pályafutása

Ragyogó nappali fény a Vigszínház vízkerezteti színpadán. A színen az ennyivalóan széke bájoság mintaképe: Dayka Margit, rózsaszínű selyemben függő mozgó filigrán alakja, amikor boldogan lesi a pillanatot, hogy a fiatal Jávör Pállal találkozasson. A télt nézőtér publikuma a mindennapi keserűségeket elfeledve, boldogan kacagott és mintha nem is hallaná a színház körül a tél zokogó szélrohamaikat, szinte önfelédten kiáltja:

— Jaj de cuki baba!
— Nézd csak Jávör Pált... Kertész Dezső óta nem láttunk itt ilyen színészt...

Ebben a pillanatban minden látcső a magas, keskeny arcú, fiatal, elegáns, jófrakkos színész felé irányul. A szomszédos sorban ül az aradiak régi jó ismerőse: a lírai szerelmeiből rendőrfogalmazóvá és a rendőrfogalmazóból budapesti színházi főtítkárrá, majd ügyvéddé avanszált dr. Beregi Sándor. Mosolyogva imit a fényűző eleganciával, eredeti művészi festményekkel, valódi drága perza szőnyegekkel, gobelinokkal, brokátsejlem huzatu butorokkal berendezett budoár felé:

— Ismered Jávör Pált? — kérdezte Beregi.
— Most látom először — feleltem.
— Tévedsz. Már sokszor láttad őt, mert aradi fiu.
— Lehetetlen.
— De igen — erősítette Beregi — neked és

? Halálpók ?

nekem köszönheti, hogy most Fedák Sárinak és néhány nap múlva a nagy Gombaszögi Fridának irigylalt partnere lehet.

— Bármennyire hihetetlen is, Jávör Pál nem más, mint az aradi Jermann Pali, a gyár-uccai szegény Jermann-család fia, aki 1918. év végén mindenáron újságíró akart lenni, de nem tudott írni és ezért te más pályára küldte.

— Hogy is történt az eset, kérdeztem és lassanként megjelent előttem a tizenöt év előtti, egyszerű ruhájú aradi külvárosi ifju félnék alakja.

— Szerkesztő ur, újságíró szeretnék lenni. — Mit tud? — Sajnos, még semmit. Egyelőre megpróbálok egy pár riportot hozni az uccáinkból és megírni. Nem kérek fizetést, csak azt, hogy hetenként egyszer a színházba mehessenek, mert szenvedélyesen szeretem a színészetet. — Jól van — feleltem — csak minél több érdekes és igaz riportot hozzon. Jermann Pali ezután hetekig lötött-futott, hogy ígéretét betarthassa, de sajnálatlalt kellett megállapítani, hogy nincsen zsurnalisztikai tehetsége: amiket hozott, érdektelen, szürke külvárosi események voltak és azokat sem tudta megírni. Emellett minden előadást végig akart rajongani a színházban, hiába figyelmeztették, hogy az igazgatóság emiatt szemrehányást tett a lapnak. A naiv Pali hol a szerkesztőség helyén ült, hol az ajtóban állt. Egyszer ismét zsufozásig megírt a nézőtér, ami akkor még nem volt ritkaság. A redakció helyét megint Jermann foglalta el. A földszinten éppen dr. Beregi rendőrfogalmazó teljesített inspekciós szolgálatot és kissé bosszusan említettük meg neki a Pali viselkedését.

— Majd elintézem én a fiut — szolt mosolyogva a rendőrfogalmazó és diszkrétén kiküldte a fiatalembert a nézőtérrel.

Nem bírták megállapítani, hogy mi okozta az Atlantique hajó pusztulását

— Felravatalozták a katasztrófa áldozatainak holttestét —

Cherbourgól jelentik Az Atlantique tíz áldozatának holttestét a Pasteur-kórház nagytermében ravatalozták fel. A temetés időpontja fölött az áldozatok családjai döntenek. Az Atlantique roncsainak sorsáról egyelőre még nem történt döntés. A roncsok jelenleg a cherbourgi rakodó parthoz láncolva vesztegelnek és azokat minden valószínűség szerint lerombolják. Az a párisi szakértő-bizottság, amelyet a kereskedelmi tengerészeti miniszter küldött ki az Atlantique katasztrófájának megvizsgálására, ma Cherbourgól hazaérkezett. Harbleicher osztályfőnök, a bizottság elnöke a sajtó munkásai előtt kijelentette, hogy a ka-

Másnap tudtára adtuk Jermann Palinak, hogy legjobb volna, ha a színpályára lépne, mert az újságírás küzdelmes mezőin nem fog aranyvirágokat aratni... A gyár-uccai fiatal voluntör ezután nyomtalanul eltűnt Aradról és többet nem hallottunk róla.

— 1919. év nyarán Aradról Pestre költöztünk — folytatta dr. Beregi — és néhány évvel később a boldogult Renaissance-színház előtt megzöfitott egy szegényes külsejű, magas, sovány ifju: — Főtítkár ur, ismer-e még? Az aradi Jermann Pali vagyok. — Mit csinál maga Pesten? — Színinövendék vagyok és szeretnék a Renaissance-ban kisebb szerepeket kapni. — Rendben van. — Ettől kezdve kissé foglalkoztattuk a színpadon, de nemsokára konstatáltuk, hogy akkor még nem ütötte meg a fővárosi mértéket és ezért eltanácsoltuk valamelyik vidéki szintársulathoz. A fiu szót fogadott, pár évig a vidéki színpadokon játszott és ügyesen beledolgozta magát a prózai szerepekbe. Amikor visszajött Pestre, már egészen jól mozgott a színpadon.

— Nemsokára a Vigszínház szerződtette és itt

A japán csapatok előre nyomulnak

Repülőgépekről bombázzák az utakat

Tokioból jelentik: Félhivatalos jelentés szerint a japán nagyvezérkar kedden parancsot adott a jeholi tartomány elfoglalására. Erre az szolgáltatott okot, hogy ma délelőtt lejárt az az ultimátum, amelyet a japán hadvezetőség a kínai tábornokoknak a csapat összevonások

? Halálpók ?

Majdnem tűz hamvasztotta el a „Pusztá” magyar óceánjárót is

Egy matróz ébersége mentette meg a hajót — A tűz a dróttalantáviró-fülkében keletkezett

Amszterdamból jelentik: Az utóbbi napokban tömegesen előforduló hajókatasztrófák sorába egy magyar hajó is belekerült: az éjjel háromnegyed egykor az amszterdami kikötőben kigyulladt a „Pusztá” nevű 6500 tonnás magyar gőzös. A hajó véssziréna jelzésére egy közelben tartózkodó komp és több csónak sietett segítségére. Ekkor már az egyik kabin és a szalon lángokban állott. A kompról két vizsugarat bocsájtottak a hajóra és a szolgálatot teljesítő matróz, Somodi Gyula is működésbe hozta a fecskendőket, így a tüzet hamarosan sikerült lokalizálni. Mire a tűzoltók a gőzfecskendővel megérkeztek, már nem sok dolguk akadt. A tűz a markonista fülkéjében

keletkezett és úgy ez a kabin, mint a szomszédos szalon butorzata teljesen elégett. A tűz keletkezésének okát először rövidzárlatban lát-

? Halálpók ?

ták, de a rendőri vizsgálat során azt állapították meg, hogy rövidzárlat nem okozhatta a tüzet, valószínűbb az a feltevés, hogy a tűz a markonista fülkéjében levő kályhájában kipattanó szikrából keletkezett és csak Somodi Gyula éberségének köszönhető, hogy a gabonával megrakott hajó teljesen el nem pusztult. Somodi Gyula a következőképpen mondotta el a tüzesetet:

— Őrségen voltam. Éjjel félegy órakor benéztem a távirász kajütjébe, ahol minden a legnagyobb rendben volt. Szecsődi Sándor, a markonista nyugodtan aludt. Alig negyedóra múlva füstszag ütötte meg az orromat. Rosszat sejtve, felrántottam a markonista kabinjának ajtaját. Éppen idejében, mert a füsttől bódult távirász fuldokolva támolgott kifelé.

Azonnal jelentést tettem a parancsnok urnak. Megszólaltattuk a hajókürtöt, működésbe hoztuk fecskendőinket s a közben odasiető tengerészek segítségével sikerült megakadályoznunk a tűz továbbterjedését. Mire a tűzoltók megérkeztek, már alig akadt dolguk. Fél háromkor a mi embereink is újból az ágyukban voltak.

Igy csak a táviró- és rádiófülke, valamint a szalon berendezése esett áldozatul a tűznek. A hajó, amely gabonát szállított Amszterdamba, innen Angliába folytatja útját.

H I R E K

Aradról elindult tehetségek szereplése a világvárosok rádióiban

Timkó Margit és Perndanner Éva nagy sikerei

Aradról már nem egy magasra ivelő karrier indult utnak és a külföldön hol itt, hol ott bukkant fel egy-egy nagy tehetség, akinek első szárnypróbálgatásának tanul voltunk. A rádió világba repülő elektromos hullámok is gyakran hoznak felénk ismerős hangokat, melyek valamelyik messzi város leadóállomásán zendülnek meg a mikrofon előtt. A külföldi rádióműsorban ezen a héten is találkoztunk aradi nevekkal. A budapesti stúdió kedden délután hat órakor Timkó Margit zongorajátékát repltette a világba. A zongorán felzendülő magyar nóták üzenetet hoztak a magyar fővárostól az Aradról elszármazott urileánytól, akinek művészi játékában annyiszor gyönyörködött az aradi közönség. A távolból felénk szálló muzsikában úgy érezzük, hogy visszatér közénk Timkó Margit lelke s ilyenkor minden aradi rádióhallgató készüléke előtt ül, hogy az ismerős hangokban gyönyörködjön.

A lipcei Mitteldeutscher Rundfunk nagy rádió leadóállomás programjában is találunk egy Aradon ismert nevet. Szerdán közvetítik Perndanner Éva zongoraművész női játékát. Perndanner Éva, az alig tizenöt éves zongoraművész az aradi textilgyár volt igazgatójának leánya, aki Aradon Fischer Ernő művész-növendéke volt. A fiatal aradi urileány szép karrier előtt áll, de már ma is számottevő neve van a művészi körökben. Ezt igazolja lipcei szereplése. Perndanner Évát, mint Egyh Gyysa kiváló tánctanárnő egyik legtehetségesebb tanítványát ismerték Aradon, tehát méltán kelt meglepetést, hogy most mint zongoraművész nő arat sikereket.

— **IDÓPROGNÓZIS:** Jobbára felhős idő, helyenként kisebb havazások, lényegtelen hőváltozás.

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: HÁROM ABLAK KELET FELÉ. Izzalmas kémdráma. Főszerepekben: CONSTANCE BENNETT és ERICH von STROHEIM.

SELECT MOZGÓ: ANYASZIV. Nagyszabású filmdráma. Főszerepekben: WYNNE GIBSON, FRANCIS DEE, PAT O. BRIEN. — FOX hangos híradó az angol-osztrák footballmérkőzésről készült felvételekkel.

JÓN: ELISSA LANDI és LIONEL BARRYMORE világslágere: A SARGA PASSZUS.

ÖNAGYSÁGA RUHA NÉLKÜL, Ragyogó ötletű filmoperett. Főszerepekben: LILY DAMITA, CHARLES RUGGELS és ROLAND YOUNG, a CHEVALIER-filmekből ismert két komikus.

— **Aradváros munkanélküli segélyakciójához vezetése** közli hogy a ruhaneműek gyűjtését szombaton megismétlik. Ezúton kéri a város vezetése mindazokat, akik bármilyen nélkülözhető ruhaneművel rendelkeznek, hogy a gyűjtőautók megérkezéséig szíveskedjenek adományait előre elkészíteni és a gyűjtést végző cserkészeknek átadni.

— **MONTECARLO FÉNYBEN ÉS ARNYBAN** című tárcánk folytatását csütörtöki számunkban közöljük.

Gyors és biztos az enyhe Kopról hashajtó hatása.

— **Aradmegyében véres kalandba keveredett a sinaiai kastély egyik öre.** Rotis Joan Pil községbeli gazdálkodó súlyos testisértes címén feljelentést tett a csendőrségen Dragan Péter és Dragan Gheroghe ellen. A gazdálkodónak nézeteltérése támadt egy örökösödési ügyből kifolyólag Dragan Mihállyal, amiből verekezés keletkezett. A lakásban tartózkodó két Dragan-fivér, Péter és Gheroghe, ekkor rátámadtak Rotisra. Dragan Gheroghe, aki a sinaiai kastély őrségének tagja és jelenleg szabadságon van odahaza, a verekezés hevében előrántotta bajonettjét és azzal fejbe-szurta Rotis Joant, aki súlyos sérülést szenvedett. A csendőrség a feljelentés alapján megindította a vizsgálatot.

— **Ellenőrzik az ajánlott leveleket.** Január egytől kezdve a külföldre feladott ajánlott leveleket ellenőrzik a postahivatalok, hogy ilyen módon megakadályozzák pénzküldeményeknek ajánlott levelek útján történő kiszállítását.

— **Az apa büne.** Súlyos bűnnel terhelve állott egy évvel ezelőtt az aradi törvényszék előtt Pethő István, 58 éves apateleki kádár-mester, aki ellen az a vád merült fel, hogy leánya ellen erkölcsstelen merényletet követett el és arra kényszerítette a fiatal teremtést, hogy vele törvénytelen házasságban éljen. A törvényszéki tárgyaláson a vád beizolódott és a bíróság Pethő István két évi fogságra ítélte. Fellebbezés folytán került az ügy a temesvári Tábla elé, amely Pethő büntetését egy évi fogságra szállította le. Ma hirdette ki az aradi törvényszék a vádlott előtt a Tábla döntését és egyben tudatták vele, hogy büntetése hét nap múlva lejár.

— **TIZEZER TÁVOLBALÁTÓ.** Lassan és észrevétlenül, már csak a diadalmas tény regisztrálva Anglia mindennapos életébe bevonult a televízió. Tizezer nyilvántartott távolbalátó előfizetőt tart nyilván a BBC, de szakkörök véleménye szerint legalább 20 ezerre tehető azoknak a száma, akik „orváltalátók”, tehát bejelentetlenül működtetik készülékeiket. A távolbalátás népszerűsége most már leirhatatlan. Nem mulik el hónap, hogy egy-egy újabb vevőkonstrukció ne hagyja el a laboratóriumokat. A felvett képek tiszták és világosak, a kisugárzott távmoziműsor utólagos sikert könyvel el.

— **Dr. Gabos Jenő előadása.** Szerdán délután hat órai kezdettel, az Iparos Otthonban, az aradi Kölcsev Egyesület „Életiskolájában” keretében, dr. Gabos Jenő tart előadást, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az előadó foglalkozni fog a közigazgatási és a társadalmi gyermekvédelmi egyesületekkel is. Az Életiskola előadásaira a belépés díjtalan.

Nincs devizagondja!! ha külföldi folyóirat-előfizetését

Sándor Ferenc könyvfizlete intézi. 236

— **A BUTYINI RABLÓBANDA** ügyének tárgyalását elhalasztotta az aradi törvényszék. Az aradi törvényszék ma délelőtt kezdte meg azoknak a sorozatos rablásoknak és fosztogatásoknak a tárgyalását, amelyeket egy szervezett rablóbanda követett el Aradmegyében. A banda tagjai egy évvel ezelőtt kirabolták Roman István dr. butyini közjegyző lakását és agyonlőtték egy borossebesi éjjeli őrt. Heteken keresztül tartották rémületben a környéket, ahol főképpen egyedül álló épületeket, kolnákat, csőszházakat fosztottak ki, amíg végül is a butyini csendőrségnek sikerült elfognia Oprea János butyini gazdálkodót, a banda fejét, akinek letartóztatása után csendőrkékre került a bünszövetkezet többi tagjai is: Vesa Marcu, Hora György, Oprea Arsen, Bisorca Mihai, Bisorca Ioan, Vesa Traian, Lucoi Traian, Lascau Péter, Galia Tudor, Galia Marcu, Oprea Onut és Oprea György. A tárgyaláson azonban több szabadlábban lévő vádlott és a tanúk egy része nem jelent meg és ezért az elnök azt elhalasztotta.

— **Legkellemesebb, legideálisabb, legenyhébb hashajtó a Solvo pirula.** Egy doboz 20 lej. Földes-gyógy-szertár.

— **Jelentkezésre hívják a schimbásokot (váltólovasokat).** Az aradi Cercul de Recrutare a schimbásokra (váltólovasok) vonatkozólag az alábbiakat közli: Mindazon ifjak, akik a váltólovasságban szándékoznak szolgálni, kötelesek lovaikkal együtt január 15-től, péntek délelőttönként 9 órakor a kisszentmiklósi kaszárnyában (11. divízió, 13. calarasi) jelentkezni. Ha az illetékes bizottság a váltólovasságra alkalmasnak találja a lovat, az illető schimbás-jelölt egy igazolványt kap, amelyet február 15-ig bezárólag a hadkiegészítő parancsnoksághoz köteles benyújtani. Mindazok az ifjak, akiket már a sorozáskor, vagy pedig utólagosan beadott kérvény alapján a schimbásokhoz osztottak be, azonban a fent említett jelentkezést elmulasztják, azokat a hadügyminisztérium legújabb rendelkezésének értelmében 3 éves szolgálatra a grancsárokhoz, vagy pedig a csendőrhöz osztják be szolgálattételre.

Az aradi Szentgyörgyi-cég titka

Esztendőnk hosszú sora óta a divat területén a vásárló közönség egészen téves és egészen hibás mentalitásban élt. Ha az öltözködni szerető dáma megáll a tranparenssekkel ragyogóan kivilágított, neon-csővekkal cirádázott, gyönyörtelen díszített nagy kirakatok előtt, amelyeknek tükörlapja mögött ott csillog az előkelő, kifinomult izlés ezer változata, akkor önkéntelenül felkiált: — Ugyis hiába, hiszen ebben az üzletben minden nagyon drága!

Éppen ez a tévedés. Ma már a világkriszis nagy évadján éppen ezek az előkelő és nagy cégek árulnak olcsón, sőt sokszor olcsóbban, mint azok, amelyekről a vásárló közönség azt hiszi, hogy konkurrencián kívüli árai vannak. Számtalan érv szól ennek a bebizonyítására, de legyen elég csak egyetlenegy, amely még azokat is meg fogja győzni, akik talán az első pillanatban kételkednek. Aki nagy kvantumot vásárol, mert a gyártól sokat vesz, jobb árut és nagyobb engedményt kap. Természetes, hogy ezáltal az a cég, amelyiknek sem hitele, sem egyéb módja nincs arra, hogy jó árut olcsón vegyen, az sokkal drágábban bír adni. Ezért van az, hogy az aradi Szentgyörgyi-cég fővárosi izléssel megrendezett kirakataival ma már ragaszkodó és köbbezer főre tehető, állandó vásárló-közönséget bírt szerezni. Az aradi Szentgyörgyi, aki nagy szaktudásával érti a beszerzés módját, természetesen mindent olcsón adhat. A legújabb, a legmaibb, a legmodernebb felkészültségű üzlet most január 12-től január 25-ig egy nagy, kéthetes olcsó selyemvásárkampányt indít meg, és eddig tényleg nem létezett árak mellett hozza forgalomba a legprimább selyemárut. A világhírű külföldi áruházak mintájára megrendezett kéthetes selyemáru kampányra a piacon vezető Szentgyörgyi minden szaktudásával, minden kirakati vonzóerejével és főleg mind-ezideig sohasem hallott olcsó áraival készül fel.

Természetes tehát, hogy mindenki Szentgyörgyinéél vásárol.

— **Halálozás.** Ráskai János nyugalmazott városi főgépező életének hatvannegyedik évében elhunyt. Temetése folyó hó 12-ikén lesz a felsőtemető halottasházában.

— **AZ OSZTÁLYSORSJÁTÉK EGYMILLIÓ LEJES FÖNYEREMÉNYE.** Az osztálysorsjáték mai húzásán az egymillió lejes főnyereményt az 55.313 számú sorsjegy nyerte. Háromszázezer lejt nyert az 56.136 számú százezer lejt a 69.432 számú, tizenötezer lejt a 15.976, 20.495 és 40.303 számú sorsjegyek. Ezenkívül még 12.000, 7000 és 5500 lejes nyereményeket sorsoltak ki nagyobb számmal.

Idegességét elmulasztja a fürdőjébe tett Velosa pezsgő fenyőtabletta.

— **Munkanélküliek értekezlete.** A Magyaralkalmazottak Egyesülete munkanélküli bizottsága felhívja az összes állásnélküli kartársakat és kartársnőket valamint a város összes munkanélküli tisztviselőit és kereskedelmi alkalmazottait, hogy az egyesület helyiségében (Piata Avram Iancu 18., Bársony-ház), szerda délután négy órakor megtartandó értekezleten teljes számban jelenjenek meg. Tárty: Az állásnélküli alkalmazottak mai helyzetének és a sürgős segítség módozatainak megvitatása. Az értekezletre meghívtuk és ezúton is meghívjuk a hatóságok, valamint a közzgazdasági testületek képviselőit.

Orvosi kozmetikai intézet

Arad, Str. Românului (Zrinyi-ucca) 14.

Szirtelenítés, szemoleseltávolítás, Arcápolás (olcsó bértelben is) Esti kikészítés.

Külön tisztviselői áruk. 4236

— **Az aradi rendőrség katonai ügyi osztálya közli,** hogy mindazok a fegyvertartási engedéllyel bíró aradi lakosok, akik engedélyüket nem a központi rendőrségen, hanem más hatóságoktól kapták, sürgősen jelentkezzenek a rendőrségen, első emelet, 8-as számú szobában.

Franciaországban erősen ellenzik az adók emelését és az alkalmazottak fizetésének leszállítását

Párisból jelentik: A költségvetés egyensúlyának helyreállítása komoly és súlyos feladatot hárít a kormányra. Az adók emelésének és a fizetések csökkentésének terve erős ellenállásra talál az érdekeltek körében és a politikai pártok többsége is idegenkedik a tervezett javaslatok elfogadásától. A szociálisták ellenzik a tisztviselői fizetések leszállítását és a közfogyasztási cikkek adójának felemelését, ezzel szemben a hadügyi költségek redukciójában keresik a megoldást.

— **Örnagyi előléptetés.** Neferu Dumitru, az aradi lovasüzér-divízió kapitánya sikeresen tette le az örnagyi vizsgát s így örnagyi rangba lépett elő. Neferu örnagyot Aradon általánosan és rendkívül előnyösen ismerik. Hosszu évek óta teljesít Aradon szolgálatot, több önkéntes-generáció került ki keze alól és a társadalmi életben vezető szerepet játszott. Ugy katonai körökben, mint a polgári társadalom részéről gratulációkkal halmozták el a rendkívül rokonszenves tisztet örnaggyá való előlépése alkalmából.

— **A házadókvivető bizottság munkája.** Szerdán, e hó 11-ikén, a második számú bizottság a gáji Corces (Csorda)-uccában; a harmadik számú a ségai Bolcescu (Ui)-uccában; a negyedik számú az Egalitati (Lenkei)-uccában; az ötödik számú a Mocioni (Orczy)- és a Munkácsy-uccában; a hatodik számú a Csiky Gergely- és a Ionescu (Károlyi)-uccában; a hetedik számú a Balasa (Purglyné)-uccában; a nyolcadik számú a Dorobantilor (Urbán Iván)-uccában; a kilencedik számú a Cogalniceanu (Mikes Kelemen)-uccában folytatja működését.

— **Zita feloszlatta a legitimisták egyik szervezetét.** A Paris Soir bécsi tudósítója arról értesül, hogy Zita feloszlatta a legújabb osztrák legitimista szervezetet, amelynek címe Oesterreicher Ring. A szervezetet József Ferdinánd és herceg és Polzer tábornok alapították, mert nem voltak megelégedve a régebbi legitimista szervezettel, az Eisener Ring működésével. Zita úgy találta, hogy káros volna a legitimista mozgalom egységét megbontani, ezért utasította József Ferdinándot, hogy oszlassa fel a szervezetet.

— **TROCKIJ SÜLYOSAN MEGBETEGEDETT.** Istambulból jelentik: Trockij már nyolc napja komoly beteg. Egyik titkára a nyugati államokba utazott, hogy a volt kommunista vezér beteggyághoz onnan orvost hozzon magával.

— **Az aradi tűzoltók és mentők munkája a múlt évben.** Aradváros állandó választmányának mai ülésén Chera Florian tűzoltóparancsnok bemutatta a tűzoltói és mentőszolgálat elmúlt évi működéséről készített statisztikáját. Eszerint a tűzoltók 1932-ben 64 tüzet oltottak el. A legtöbb eset decemberben fordult elő (13), kéménytűz 34 volt. Az összes tüzesetek egymillió 250 ezer lej kárt okoztak, ami az előző évekhez viszonyítva, csökkenést jelent. A mentőszolgálatra beosztott legénység 1105 esetben szállt ki, melyek közül 680 esetben díjtalanul jártak el. A kimutatás szerint a tűzoltók 4500 előadásban asszisztáltak az elmúlt évben. A városvezetőség tudomásul vette a tűzoltóparancsnok jelentését.

— **Díjtalan épülettá az árvízkarosultaknak.** Hirt adtunk arról, hogy Aradváros a soborsini erdőségekből ingyen kért épülettá, mivel Pap János dr. belügyi államtitkár 3000 köbméter ilyen díjtalan épülettá utalt ki az árvízkarosultaknak. A városvezetőség, tekintettel arra a körülményre, hogy a szállítást a termelési költségekkel együtt meg kell fizetni, a tavaszi építkezések céljaira egyelőre 1000 köbmétert fog igénybevenni.

— **Koszorúmegváltási adományok a Magántisztviselők Egyesülete számára.** Az „Astra”-gyár tisztviselőjára Weinfeld Mór cégvezető elhalálása alkalmával, koszorúmegváltás címén 2555 lejt, a Nagy Farkas-cég tisztviselői Reiner Irén tisztviselő elhalálása alkalmával, ugyanezen címen 400 lejt adományozott az Aradi Magántisztviselők Egyesületének munkanélküli alapja javára. Az adományokért ezután mond hála köszönetet az egyesület vezetősége.

— **Lelőtte feleségét, mert 35 évi házasság után hűtlenné vált.** Ma vonta felelősségre tettéért a budapesti büntetőbíró. Tózsér Lajos házastestvér, aki több revolverrel meglötte tőle különváltan élő feleségét és rálőtt annak vadházastársára is. A vádlott könnyek között ismerte be tettét, de védekezésében előadta: azért ragadott fegyvert, mert felháborította az a tudat, hogy felesége 35 évi házasság után csalta meg őt.

— **Halálos szerencsétlenség.** Crestin Simion búteni gazdálkodó tegnap éjjel a Muresan-féle vendéglőben mulatott s mikor a hajnali órákban hazaindult, a halmágyi úton levő hidon megcsuszott és egyensúlyát elvesztve, a mélymedrű patakba zuhant. A 46 éves gazdálkodó olyan szerencsétlenül esett le, hogy fejét egy kiálló kőbe verte és azonnal meghalt. A vendéglős, aki a szerencsétlenségnek tanúja volt, azonnal orvost hívott, aki azonban már csak a beállott halált konstataálhatta. Az esetet jelentették az ügyészségnek.

— **Mennyi teát iszik és mennyi narancsot eszik egy angol?** Douglas Woodruff, az angol Birodalmi Kereskedelmi Tanács szakértője kijelentette, hogy Anglia a legtipikusabb teaivó nemzet. A lakosság napi teafogyasztása fejenként öt csésze. A kávéfogyasztás csak napi egy, a kakaó pedig heti egy csésze. Ujabbon meghonosították a kakaótermelést az Arany Part vidékén s az írástudatlan benszüllött oktatásához ezzel kapcsolatban sikeresen használták fel a hangosfilmet. A portugál kereskedelemügyi minisztérium kimutatása szerint a világ legnagyobb narancsfogyasztója Anglia: lakossága fejenként évente tíz kilogramm narancsot eszik. A németek és a franciák évi narancsfogyasztása négy, a magyaroké egy, a lengyeleké negyed kilogramm évenként.

— **Az aradi fűszerkiskereskedők gyűjtése a munkanélküliek számára.** A Fűszerkiskereskedők Szindikátusának a munkanélkülieket segélyező gyűjtő-bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen a város kerületekre osztva, kijelölte tagjait, akik kerületükben az összes kereskedőket felkeresik segélyeiknek jegyzése céljából, ez alkalmából a következő felhívást intézi tagjaihoz: Felhívjuk összes kereskedőtársainkat, hogy választmányiunk határozata szerint a munkanélkülieket segélyben részesíteni szíveskedjese, tehát minden tagot kérünk, hogy az ott jelentkező — igazolvánnyal ellátott — megbízottainkat fogadják szívesen, adományjegyzéseiket tegyék meg erejükhez képest igaz szívvel, mert a nélkülözőkön segíteni sürgős kötelességünk. A jegyzett összegekről a fertály-mesterek fognak jelentkezni, akik a felvett összegekről hivatalos nyugtákat fognak adni. A gyűjtő-bizottság elnöke: Liszka.

URANIA

MA, szerdán d. n. 3 órakor

SZERELEM AZ AUTOBAN

8 lei átlagos helyárakkal

ESTE 5, 8 és 10 órakor:

ÖTEN A JAZZBANDBÓL

Látványos, modern operett, sok vidám zenével és táncokkal. — JENNY JUGO — THEO SCHALL.

— **Az AAC február 4-iki tea-estélye** az idén is a farsang legsikerültebb mulatságának ígérkezik, melyet a nagy érdeklődésre való tekintettel, a rendezőség a Városi-kávéház összes helyiségeiben fog megtartani, miáltal a közönség kényelmes elhelyezése biztosítva van.

— **Meghívás a Kereskedelmi Testület választmányának.** Tisztelettel értesítem az Aradi Kereskedelmi Testület igen tisztelt választmányi tagjait, hogy a ma, szerdán estére összehívott választmányi ülést hét órakor és nem kilenc órakor tartjuk meg irodai helyiségünkben. Domán Sándor elnök.

— **Szanatóriumot csinálnak a Fehér Keresztből.** Az A. K. E. engedélyt kapott arra, hogy a Fehér Kereszt nagytermét kedélyszanatóriummá alakítsa. Senki sem kerülheti el a mulatást, mert a rendezőség mindenkit megvizsgál és mindenki mulattatásáról gondoskodik. Még a kísérők sem fognak hazavágyódni, annyi móka és látványosság lesz számukra. Ezen az éjszakán temetik a rosszkedvet. Tehát 14-ikén este 10 órakor a Fehér Keresztben.

Ujabb titokzatos robbanás egy német nagy gyárban

Berlinből jelentik: A Farben Industrie bremnizi telepén ma délután újabb borzalmas robbanás történt, amelynek számos súlyos és könnyebb sebesült áldozata van. A robbanás az ugynevezett kísérleti osztályon következett be és nagy körzetben borzalmas pusztítást végzett. Mint emlékeztetés, a decemberi robbanásnak 12 halottja volt, a vizsgálatot a hatóságok annak idején meg is indították, de a robbanás okát mindaddig nem sikerült megállapítani. A mai explozió áldozatait is titokzatos homály fedi.

A hinduk véres lázadása Indiában

A kormányzó csapatokat küldött a forradalom leverésére

Bombayból jelentik: Az indiai Alwary államban a hinduk felkelése egyre növekvő méreteket öltött. Az alwary-i tartományok közül a felkelők csapatai négy kerületet megszállottak, azzal a 2000 indiai katonával az élükön, akik mint az indiai angol hadsereg színes csapatai, részt vettek a világháborúban is. Az indiai kormányzó 600 gyalogost, 400 lovas és két tankot küldött a fellázadt tartományba; a katonák vonatát azonban a felkelők felrobbantották.

Kegyelmet kapnak a diplomatákat sértegető osztrák nemzeti szociálisták

Bécsből jelentik: A múlt év nyarán történt, hogy egy nemzeti-szociálista rohamosztag támadást intézett a lainzi vadaskertben lévő Country-club ellen. A támadás alkalmával a diplomáciai testület egyes tagjait, így a román követet és az olasz katonai attasét megsértették. A Neugigkeitsweltblatt értesülése szerint a bírói eljárás során a sértett diplomaták kijelentették, hogy az ügygel nem kívánnak tovább foglalkozni. Ennek következtében a vádlottakat minden valószínűség szerint kegyelemre terjesztik fel a szövetségi elnökhöz.

— **Talált tárgyak az aradi rendőrségen.** Az aradi központi rendőrség illetékes osztálya közli, hogy az elmúlt napokban a következő talált holmikot vitték be a rendőrségre, amelyeket igazolt tulajdonosaik a hivatalos órák alatt átvehetnek: 1 személyazonossági igazolvány, 1 katonaszabadulási bizonylat, 1 sál, 1 magyar nyelvű házassági bizonyítvány, 1 vörös ló, 1 szürke ló, 1 kerékpár, 2 sertés.

— **Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadtság, levertség, félelemérzések** eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűvíz kitűnő háziszser, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét.

— **Aradi gyáros megszerkesztette a forgalmiadó kimutatási iveit.** Tekintettel arra, hogy a forgalmiadó nyilvántartásához és bejelentéséhez szükséges táblázat mintái még nem érkeztek meg Aradra a pénzügyminisztériumból, az érdekelteket komoly aggodalom tölti el, mert a bejelentés esetleges késése miatt, minimálisan 150 ezer lej büntetést ró ki a hatóság. Lengyel Béla Boros Béni-tér 46. szám alatt lakó gyáros ezt a hiányt pótolni akarja és saját elhatározásából elkészítette a fentemlített, elég komplikált táblázatot, amelyet ma bemutatott Neagota Gyula aradi h. pénzügyigazgatónak, aki a táblát megfellelőnek találta. A közgazdasági ügyek iránt érdeklődő Lengyel Béla bárkinek készséggel ad utbaigazítást az általa készített nagy űrlapok kiállításáról.

— **Aradi rendőrségi hírek.** Csomor István Strada V. Paguba 23—25-ik szám alatti lakos feljelentést tett ma a rendőrségen, hogy ellopják kerékpárját. Kára kétezer lej. A bicikliző-vaj kézrekerítésére bevezették a nyomozást. — Ugyancsak lopás címén tett feljelentést a központi rendőrségen Weinberger Sándor Strada Iosif Vulcan (Kazinczy-ucca) 6. szám alatti lakos, volt cselédje, Kovács Julianna ellen. A feljelentés szerint, cselédje 7 ezer lej értékű fehéreműt lopott tőle. A vizsgálat megindult. — Ma délelőtt előállították a rendőrségre Veszer Adalbert 21 éves budapesti illetőségű fiatalembert, aki Aradon a Tepes Voda 18. szám alatt lakik, mert házigazdájától Dancsing Mihálytól, különböző holmikot lopott. — Az aradi rendőrség csavargás és koldulás miatt előállította Crefner József 43 éves glogováci és K. I. 16 éves medgyesi illetőségű egyéneket.

Magánalkalmazottak Egyesülete a munkanélküliek javára **nagy műsoros táncestéje január 14-én** az IPAROS-OTTHONBAN szombaton este 9 órakor

Fantasztikus hírek Olaszországból Magyarországra irányuló gépfegyverszállítmányokról

„Régi osztrák fegyverek voltak a vagonokban,” jelenti egy bécsi sajtóiroda

A bucaresti-i lapok élénken foglalkoznak a szociáldemokrata bécsi *Arbeiter Zeitung*-nak azzal a híradásával, mely szerint egy *ausztriai löszergyár negyven vagon gépfegyver-szállítmányt kapott volna*. A lap szerint a gépfegyvereket Olaszországban adták fel azzal a céllal, hogy azokat az *ausztriai gyárból autómobilon Magyarországra szállítsák*. Az *Arbeiter Zeitung* szerint az osztrák határnál a negyven vagon tartalmáról hamis bejelentést tettek. A lap úgy tudja, hogy Szilveszter-éjjelen újabb tíz vagon gépfegyvert szállítottak hasonló céllal Ausztriába és azt kéri az osztrák hatóságoktól, hogy a fegyvereket haladéktalanul foglalják le.

A bécsi „*Amtliche Nachrichtenstelle*” ügyröfégg ezzel kapcsolatban a következő kom-

münikét adta ki: Az egyik reggeli lap közlése szerint a hirtlenbergi löszergyárnak a múlt napokban Olaszországból negyven vagon puská és gépfegyver érkezett volna, amelyet állítólag néhány nappal később egy újabb, tíz vagonból álló hasonló szállítmány követett. Az ügynökség megállapítja, hogy *szó sincsen fegyvercsempészésről*. Olaszországból valóban érkeztek hasonló szállítmányok, ezek azonban régi osztrák fegyvereket tartalmaztak és az olasz állam *javitás céljából küldte azokat az ausztriai gyárba* azért, hogy egy ausztriai üzem munkához jusson. Ily módon tehát semminemű politikai kombinációnak helye nincs. A kommuniké végül megállapítja, hogy az *Arbeiter Zeitung* a szállított fegyverek mennyiségéről is túlzott híreket közölt.

SPORT KÖZLÖNY

Románia tizennégy versenyzővel vesz részt a Si-világbajnokságon

— Háromszáz versenyző indul — Hatvan német sző a startnál —

Berlinből jelentik: A Nemzetközi Skiszövetség szervező-bizottságához az első nevezési zárlatig 21 nemzet részéről 300 nevezés érkezett be. A második nevezési zárlat január 20-án lesz és akkor már az egyes nemzetek névszerint is bejelentik versenyzőiket. Az első nevezési zárlatig Németország 60, a rendező Ausztria 50, Lengyelország 34, Magyarország 20, Sváje 18, Csehszlovákia 16, Románia 14, Svéd-

ország, Bulgária és Jugoszlávia egyenként 12, Franciaország és Japán 8—8, Finnország 6 és Hollandia 3 skifutóval képviselteti magát a világbajnokságokon, melyeken egyébként még Anglia, Olaszország, Norvégia, Spanyolország, Lettország és Ausztrália legjobb skifutói is résztvesznek, úgy hogy a február 6. és 13-ika között lebonyolítandó versenyen 300 versenyző, a világ leghíresebb skifutói küzdenek meg a világbajnoki címekért.

— Pellegrini vívómester első versenye. Hétfőn este bonyolította le Pellegrini Virgil vívómester első házi kardvívóversenyét, amely nivós assautokban bővelkedett. A versenyen öt vívó indult és szép küzdelem után Fraenkl Gyula került ki megérdemelten győztesként. Az eredmények a következők: 1. Fraenkl Gyula 4 győzelem, 2. Weinberger István 2 győzelem, 8 kapott, 10 adott tuss. 3. Stern Endre 2 győzelem, 8 kapott, 7 adott tuss.

O A Sportújságírók Szindikátusának évi közgyűlése. Az Erdélyi és Bánsági Sportújságírók Szindikátusa — mint már azt az Aradi Közlöny régebben megírta — vasárnap az Iparosotthon külteremben tartja évi rendes közgyűlést.

O Szmirnában ismét győzött a Nemzeti. A pesti együttes Szmirnában az angol és olasz kolónia válogatottjaival vette fel a küzdelmet és 5:0 (2:0) arányú fölényes győzelmet aratott. A csapat behajózott és legközelebbi meccsét Athénben játsza.

O Feljelenítik a Szeged FC-t. A Szeged FC együttesét a franciák Bocskainak hirdetik s emiatt a debreceniek feljelentésre készülnek.

O Ferencváros a kilométer-rekorder. A pesti „Nemzeti Sport” egy érdekes cikket közöl, melyben megállapítja, hogy a Ferencváros 10.363 kilométert utazott és ezzel kiérdemelte a kilométer-rekorderi címet.

O Szabadkai csapatok nemzetközi mérkőzése. A szabadkai ZsAK vezetősége érintkezésbe lépett a NAC vezetőségével, hogy a kiválóan szereplő együttes hazatértekor Szabadkán álljon ki egy mérkőzés lejátszására. A Szabadkán vendégszereplő Ripensia legyőzőjét, a ZsAK-ot meghívta egy temesvári revansmérkőzésre.

O Éremeső az AMTE-ban. Mint emlékeztetés, az AMTE a Tricolor bronzlabda-küzdelme során nagyszerű játék után legyőzte a Gloria csapatát és ezzel birtokába vette az értékes díjat. Az elnökség elhatározta, hogy ezen emlékeztetés győzelmet azzal hálálja meg a játékosokkal szemben, hogy a Tricolor körmérkőzéseiben szereplő játékosokat értékes éremmel díjazza.

O Az AMTE 22-én tartja közgyűlést. Az AMTE kandidáló bizottsága befejezte munkáját és a tisztújító közgyűlést január 22-én tartják meg.

Kik fogják ideiglenesen vezetni az aradi Munkakamarát

Hivatalosan kijelölték az átmeneti bizottságok tagjait

Aradváros ipari és kereskedelmi köreiből általános érdeklődést keltett az *Aradi Közlöny* legutóbbi közleménye azokról a tanácskozásokról, amelyek *Popu M. János dr.* prefektus helyettes, megyei közigazgatási igazgató elnökele alatt indultak meg hétfőn a megyei prefekturán az aradi Munkakamara megalakítására. Az általános figyelemmel kísért tárgyalások kedden is folytatódtak és résztvett rajtuk *Birtolan Aurél* aradmegyei képviselő is, míg az egyes szakmai érdekeltségek képviselőiben ezuttal is az illetékes vezetők jelentek meg. A keddi tárgyalásoknak célja az volt, hogy összeállítsák azoknak az aradi polgároknak a névsorát, akik az aradi Munkakamara három szekciójának vezető-tisztségeire alkalmasak és akiket erre ajánlhat a vármegye vezetősége. A késő déli órákban készült el a bizottság a munkával és *Popu M. János dr.* alispán közölte az *Aradi Közlöny* munkatársával, hogy a vármegye vezetősége kiknek neveit terjeszti fel a kormányhoz jóváhagyás végett. A három szekció vezetőségének jelölő-listája a következőképpen alakult:

I. Gyáripari alkalmazottak csoportjánál: Rendes tagok: *Negru Ion, Lengyel István, Gruita Silvestru, Strengar-Demian Sava* és *Varga Kálmán*. Póttagok: *Bodnár Jakab, Banciu Octavian* és *Toma Iacob*.

II. Kereskedelmi alkalmazottak csoportjánál: Rendes tagok: *Stefanescu Simion, Salacz*

Erélyesen folyik a nyomozás a radnai és lippai vallás- gyalázások miatt

Beszélgetés a vizsgálat vezetőjével

Lippáról jelentik: Még mindig nagy izgalomban tartja Lippa város lakosságát az a második templomgyalázási eset, amely vasárnap történt Lippán. Mint ismeretes, vasárnap hajnalban titokzatos kezek hatalmas vörös betűkkel román nyelven ráfestették a római katolikus templom falára a következő felírást: „Éljen a kommunista Szovjet!”. Efelett pedig a Szovjet-Unió jelvényét, a sarlót és kalapácsot rajzolták. Az eset természetesen annál inkább keltett izgalmat Lippa és Radna katolikus társadalmában, mivel csak alig két hét múlt el a megdöbbentő radnai rombolás óta, amely egész Erdélyben nagy felháborodást okozott.

A lippai rendőrség a radnai csendőrséggel együtt, erélyesen folytatja a nyomozást a kommunista felírás miatt és már eddig több előállítás történt. Ezeknek a kihallgatása most folyik és előreláthatólag a tettesek rövidesen elveszik méltó büntetésüket. Az esetről különben részletes értesítés érkezett az aradi csendőrszárnyparancsnokságra is, amely utasította a radnai csendőrséget a nyomozás erélyes levezetésére. A rombolás ügyében ma felkerestük *Catana* csendőrkapitányt, a vizsgálat vezetőjét, aki a következőket mondotta:

— A bevezetett vizsgálat még nem nyert befejezést. Remélem azonban, hogy holnap, vagy holnaputánra véget ér a nyomozás. Addig természetesen bővebben nem nyilatkozhatom.

OLVASTA
az **ARADI FILHARMONIAI EGYESÜLET**
HIRDETÉSÉT?
NE FELEJTSE EL
január 12-i II. nagyszabású
ZENEKARI HANGVERSENYÉRE
jegyét azonnal **SÁNDORNÁL** megváltani!
Jegyek már 30.— Leitől kaphatók.

Dezső, Rozvan Titus, Anghel Ernő és *Lupsa Coriolan*. Póttagok: *Mosoiu Victor, Csillag István* és *Kónya Sándor*.

III. *Kisipari munkaadók csoportjánál*: Rendes tagok: *Coroban Stefan, Adoc Axentie, Fehér István, Wolff András* és *Baricz Máté*. Póttagok: *Rusu Pavel, Stat Vichentie* és *Neschoi Carol*.

Illetékes helyről az aradi Munkakamara interimár-bizottsági tagjainak kijelölésével kapcsolatosan az alábbiakat közölték:

— A vármegye vezetősége módot kívánt nyújtani az érdekelt kereskedelmi és ipari szakköröknek, hogy önmaguk jelöljék ki bizalmi embereiket a Munkakamara ideiglenes vezetőségébe addig is, míg a március hó 5-én megtartandó választásokon a Kamara végleges vezetősége el nem foglalhatja helyét. A megyei prefektúra a fenti névsort *Ioanutescu* munkaügyi miniszter urnak küldi meg jóváhagyás végett és igen valószínű, hogy az rövidesen meg is fog történni.

Egyébként a Munkakamara elhelyezéséről még semmiféle döntés nem történt. Amint már hírül adtuk, a városi árvaház és a Batthyány-uccai Városi Zenede épülete jöhet majd számításba, de ezt a kérdést csakis akkor lehet megoldani, ha a városi zenekonzervatóriumnak is kedvezően intézik el helyválttatását.

Művészi

gyermekfelvételek

készülnek

STOJKOVITS JÓZSEF műtermében
volt Szabadság-ter 16. szám alatt.

„Jugoszlávia Európa tüzfészke“

— ezt állapította meg egy angol író

Londonból jelentik: Általános feltűnést kelt a Manchester Guardian legújabb számában Miss Edith Durhamnek, a neves írónőnek nyílt levele a jugoszláviai állapotokról. Miss Durham úgy ír Jugoszláviáról, mint Európa új tüzfészke, amely a vérmes nagyszerb álmok miatt azt reméli, hogy a Népszövetség tehetetlensége a mandzsuriai kérdésben, számára is biztosíthatja a büntetlenséget egy szomszédos állammal való sorozatos konfliktusainak további elmérgesítésében.

Nagy lelkesedés előzi meg az idei Magyar Bálát

Barabás Béla érdekes felhívása a bál toalettokról.

A Magyar Bál rendező-bizottsága kedden délután öt órakor gyűlést tartott, amelyen megjelentek a magyar nőegyletek vezetői és más érdeklődő hölgyek is nagy számmal vettek részt. A gyűlésen, amelyen Barabás Béla dr. elnököt jelentették: Ambrus Margit, Alexander Ica, dr. Barabás Béláné, dr. Boross Béláné, Boross Károlyné, Bogdán Aurélné, özvegy Bogoscha Gyuláné, Balajthy Györgyné, Balajthy Méri, Burghardt Rózi, Dániel Kamilla, Endreffy Lajosné, özvegy Grosz Józsefné, Hartmann Béláné, Kintzig Gézáné, Kabdebó Istvánné, dr. Keppich Jakabné, Kolozsváry Baba, Martini Jánosné, Medveczky Margit, Oravetz Ili, Purgly Lászlóné, dr. Parecz Béláné, Palágyi Ferencné, Reinhart Gyuláné, Rigler Margit, dr. Simó Károlyné, Solcz Lajosné, dr. Széll Lajosné, özvegy Török Árpádné, Turay Jánosné, Vigyázó Lászlóné, Vigyázó Marika, zsebeházi Horváth Lajosné. A rendezőbizottság részéről: Dániel Péter, Juhász Gábor, Lantos Miksa, Beleznay István, Fränkel Alfréd, Boross Károly, Sampek József, Muzsáy Sándor és Guttman Jenő.

Barabás Béla dr. örömmel üdvözölte a nagyszámú megjelenteket és lelkesítő beszéddel nyitotta meg a gyűlést, amelynek során arra kérte a hölgyeket, propagálják a Magyar Bálát minél szélesebb körben, hogy azon minden magyar vegyen részt. Felkérte továbbá őket arra, hogy a bál toalettokban ne fejtessenek ki felesleges fénytűzést és aki csak teheti: magyar ruhában jelenjen meg a bálon. Ezután a rendezői teendőket osztották fel maguk között a hölgyek. A pezsgősátor vezetését Purgly Lászlóné, a cukrászda vezetését Vigyázó Lászlóné, a büffet a Polgári Jótékony Nőegylet képviselőjében dr. Boross Béláné és Kintzig Gézáné vállalta. Az iparos hölgytársadalom nevében Reinhart Gyuláné egy hideg büffet felállítására vállalkozott, a sör és virstli árusítását Palágyi Ferencné, Boross Károlyné, Turay Jánosné és a Református Nőszövetség vezetői látják el. A feketekávé és tea az idén is a Zsidó Nőegylet kezelésében lesz, a virág-, levelezőlap- és konfettisátor előállítását Beleznay Istvánné vállalta, a borsátort pedig Juhász Gábor látja el.

Ezután Barabás Béla dr. arra kérte a rendezőbizottságot, az árakat a lehető legolcsóbban állapítsák meg, hogy mindenkinek alkalma legyen fogyasztani a nagy magyar mulatságon. A záróbeszéd után a gyűlés lelkes hangulatban ért véget s ez a lelkesedés biztosítja a Magyar Bál sikerét.

Másfél nap óta havazik

az ókirályságban

Bucurestiből jelentik: Az Ókirályságban, Moldvában, Bukovinában és Besszarábiában harminchat órája szakadatlanul havazik. A nagy havazás számtalan forgalmi zavart okozott a vasúti közlekedésben és a vonatok nagy késéssel folytathatták útjukat. A chisenev-bucuresti-i Rapid és a Buzen és Iasi között közlekedő vonatok egyike sem tarthatta be a menetrendet. Besszarábiában a helyi forgalom sok helyen megakadt és Bukovinában is nagy nehézségekkel küzdenek a forgalom rendes menetét fenntartásuk. A vasutak részéről megtörtént az intézkedés, hogy a forgalmi akadályokat elhárítsák.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Súlyos akadályokba ütközik az Olaszország felé irányuló állatexportunk

Ausztria és Magyarország átviteli engedélyt követel — Ausztriába és Csehszlovákiába nem szükséges átviteli engedély

Általános érdeklődést váltott ki az aradmegyei állattenyésztők és exportőrök körében az Aradi Közlöny egyik legutóbbi híradása, amely szerint Magyarország az aradmegyei kisjenői járásból, valamint Erdély és Bánát számos más részéből engedélyezte az élőállat tranzitját és ezáltal megnyitotta a lehetőséget annak, hogy az olaszországi piaccal újból felvegyük a kapcsolatot. Az exportőröket azonban az elmúlt napokban kellemetlen meglepetés érte, mivel a magyar vámhatóságok megerősítették ugyan azt a hírt, hogy a magyar kormány engedélyezte Románia egyes részeiből az élőállat tranzitját, ugyanakkor azonban azt is kijelentették, hogy

Olaszországba a Romániából származó élőállatok csak átviteli engedéllyel szállíthatók. Ugyanehhez a feltételhez ragaszkodnak az osztrák hatóságok is az Olaszországba irányuló romániai élőállatszállítványokkal szemben.

Ezeket az átviteli engedélyeket a magyar, illetve az osztrák földművelésügyi minisztériumnak kell kiállítania.

Ausztriába, illetve Csehszlovákiába Magyarország átviteli engedély nélkül is engedélyezi a romániai élőállat tranzitját. Így tehát Ausztriába a kisjenői járásból származó állatok akadálymentesen szállíthatók.

Az az intézkedés viszont amely az olaszor-

szági szállítványok részére magyar és osztrák átviteli engedélyt követel, egyenlő azzal, mintha a tranzit egyáltalán nem nyílt volna meg.

Ezeket az engedélyeket ugyanis a földművelésügyi minisztérium éppen az olaszországi magyar állatexport érdekében, a lehető legritkább esetben állítja ki. Az exportőrök tehát továbbra is a hosszabb úton, Csehszlovákián át viszik szállítványukat Olaszországba. A magyar kormány új intézkedésének csupán az az előnye, hogy

Ausztriába irányuló állatexportunkat lényegesen könnyebben bonyolíthatjuk le.

Egyébként Magyarország rövidesen engedélyezi a Temesmegyéből származó élőállatoknak is Ausztriába, illetve Csehszlovákiába való tranzitját. Erre vall az is, hogy a földművelésügyi minisztérium által kiadott állategészségügyi bulletin legutóbbi számában,

Aradmegye már azon megyék sorában szerepel, ahol nem pusztítanak fertőző állatbetegségek.

Az érdekelt körök feszült érdeklődéssel várják azoknak a tárgyalásoknak az eredményeit, amelyeket a román kormány delegátusa Jugoszláviában folytat és, amelyeknek eredményeképpen a jugoszláv kormány előreláthatólag rövidesen engedélyezi az Olaszországba irányuló román élőállat jugoszláviai tranzitját.

A romániai gyufamonopóliumot átveszi az Autonóm Monopolpénztár

A Berliner Börsen Courier legutóbbi száma rendkívül érdekes tudósítást közöl a Kreuger-konzern érdeklődésével, így a román gyufamonopóliummal kapcsolatban is. A berlini közgazdasági lap szerint a Kreuger vállalatok vezetősége összes fennálló szerződéseinek likvidálását készíti elő. A monopol-szerződések legnagyobb része rentabilisnak mutatkozott, a többieket azonban revízió alá veszik, vagy pedig felbontják. Így például a Kreuger-konzern lemondott a japáni gyufamonopóliumról, a romániai monopolpénztár veszi át. Ami a nemzetközi piac felosztását illeti, előlött három érdekcsoport fog dönteni: a svéd, az amerikai és a brit. A svéd érdekcsoporthoz tartozik a német, svájci, hollandiai, francia, balkáni, lengyel és indiai piac. Az amerikaihoz a dán, norvég, finn, lett és spanyol piacok, míg a britnek a japán piacot az angol birodalom kezei alá tartozó országokhoz kell hozzáadni. A három érdekcsoport kartellt alkot és így lehetetlenné válik az árak terén való konkurrencia. A Svenska Taendsticks így tehát a jövőben is a világpiac hatvan százalékát uralja. A szovjet gyufapiac a japánnal együtt egy külön csoportot képez, amely piacait a távoli keleten osztja fel.

= Kedvezményben részesülnek Lengyelországban a romániai áruk. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A román kivitel előmozdítása érdekében, a lengyelországi vasutak jelentékeny fuvar-kedvezményben részesítik a romániai származású gabonaneműeket, fűrészfűrűt, napraforgó-olajat és egyéb román export-cikkeket.

Számos erdélyi kis- és középtextilgyár megszüntette üzemét a kontingentálórendelet miatt

Az aradi Téba holnap megkapja az engedélyt

Az Aradi Közlöny megírta, hogy a kontingentálási rendelkezések miatt több aradi iparvállalat nem kapta meg nyersanyag szűkségletét, amelyeknek egy része már több nap óta az aradi vámhivatalban várja az engedély megérkezését. Ezek közé a vállalatok közé tartozik az aradi Téba textilgyár is, amely néhány nap óta üzem nélkül áll és 250 munkás várja sorsának jobbrafordulását. A gyár vezetősége három aradi közhivatal segítségét is kérte és az aradi munkügyi felügyelőség ma arról értesítette a Tébat, hogy valószínűleg 1—2 nap múlva a vámhivatal kiadhatja az ott fekvő nyersanyagot. Értesítéseink szerint Erdélyben csaknem az összes kis- és középtextilgyárak ideiglenesen kénytelenek voltak beszüntetni üzemüket, mert Csehszlovákiából várt fonalakra nem kapták meg a behozatali engedélyt. A Magyarországból, vagy más államokból hozzáuk irányított fonal-szállítványokra a kontingentáló-bizottság gyorsan megadta az engedélyt, mert ezekkel az államokkal már megtörtént a kereskedelmi és pénzügyi egyezményünk, de Csehszlovákiával még mindig differenciál vannak Romániának.

= MINDEN GYÁRI ÉS IPARI CÉG JELENTSE BE RAKTÁRKÉSZLETÉT. Az aradi pénzügyigazgatóság nyomatékosan figyelmezteti azokat, akik a forgalmiadó alá tartoznak, hogy e hó 15-ikéig ajánlott levélben jelentsék be közvetlenül a pénzügyminisztériumba azt a nyersanyag- és készárú készletet amely folyó évi január elsején birtokukban volt, mert az ellenőrző közegek akkor kezdik meg működésüket. Aki a felhívásnak nem tesz eleget ötvonzó leire büntetik.

GRAND HOTEL

St. Moritz
Svájc.

leggyönyörűbben fekvő szállodája.
Hó, jég, havasok paradicsoma.

St. Moritz

300 tökéletes komforttal berendezett szoba, hallal, tánctermek, apartementek, fürdőszobák. — A leg-tökéletesebb kényelem. — Külön jegypálya.

Mélyen leszállított árak!

KÖNYVEK

Margaret Keenedy: A család bolondja. Két kötet. A rendkívül népszerű angol író „Az állhatatos tündér” című regényének nálunk is nagy sikere volt. Az új regény ennek folytatása, ugyanaz benne az eleven mesészöveg, pompás jellemrajz és a hangnak vonzó derűltége. Ára fizetve 162 lej, kötve 252 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs: Lepagenál, Kolozsvár.

Potter: A kártyajáték művészete. Az általános érvényesnek elismert játékszabályok kézikönyve, mely a játékpéldákkal és kimerítő magyarázatokkal ellátott modern új kézikönyve az összes komerce kártyajátékoknak. Ugy a tartalom, mint kiállítás tekintetében modern uttörő kártyajátékkönyv. Lingua kiadásában jelent meg. A teljes mű ára 150 lej. Az egyes részek külön is kaphatók 30 lej bolti árban egyenként Lepagenál: Kolozsvár. Postán utánvétellel.

Az Amazonas őserdejében, Up de Graff könyve. Egy fiatal amerikai mérnök partra száll Ecuadorban. Kenyeret és kalandokat keres. Végül is egy indiánusok fogságából megszökött indián leány menti meg — vagy ő a leányt. Up de Graff könyvéből — Halász Gyula fordítása — megragadó, megrendítő erővel elevenedik meg előttünk Ecuador és Peru ősernegetegének és őslakóinak sejtelmes, titokzatos élete. A Földrajzi Társaság Könyvtára sorozatban, a Franklin Társulat pompás, illusztrált kiadása. Ára 210 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs: Lepagenál, Kolozsvár.

APRÓ HIRDETESEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

DEUTSCHSPRECHENDES Kindermädchen wird aufs Land zu 4- und 6-jährigen Buben gesucht. Vorzustellen 1-3. Adresse in der Administration d. Aradi Közlöny. 203

Fiatal, nőtlen, angol nőiszabó

perfect francia varrónő-társat keres. Ajánlatok: „Speranță” jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 181

Jómegjelenésű, agilis akvizitőr külső munkára felvételik.

Címeket az Aradi Közlöny kiadó-jába kérvényez.

Rádió műsor

— Romániát időszámítás. —

SZERDA, JANUÁR 11.

Bukarest, 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 20:40: Gramofon. 21: Alexandrescu hegedűművész. Wieniawsky: D-moll versenymű. Brahms: Keringő. 21:45: Zamfirescu zongoraművész. 22:15: Boelmann: A-moll szonáta. — **Budapest I, 10:15:** Szalonzenekari hangverseny. 13: Déli harangszó. 13:05: Debreceni Rác Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 4:30: A rádió diákképzés. 5: Polydor-Brunswick gramofonhangverseny. 6:30: „Felelősség”. Novella. Irta és felolvassa Forró Pál. 7: Szórakoztató zene. 8: Olasz nyelvoktatás. 8:30: B. Zsembery Elvira zongorahangversenye. 9: A Fővárosi Operettszínház előadásának közvetítése. „Kadettszerelm”. Az előadás után Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye a Baross kávéházból. Varga Imre énekszámával. — **Bécs, 12:30:** Faltl zenekar. 13:40: Schidl gr. lemezek. 16:20: Beethoven: G-moll szonáta. 18: Dajos Béla zenekara Gr. 20:25: Spencer zong. művész. 20:55: Eyster-est. 21:50: Este a bárban. 23:15: Fuvószene Londonból. — **Belgrád, 12:** Gramofon. 12:57: I. jel. Harangszó. 13:05: Rádiózenekar. 16: Gramofon. 16:30: Népdalok. 17:30: Gramofon. 20:30: Georgiewic-Pabst énekesnő. 21: Stojanovics hegedűművész. 21:40: Hangjáték. 22:20: Rádiózenekar. 23:10: Hangverseny. Szórakoztató zene. — **Berlin, 17:30:** Szórakoztató zene. 19:05: Cornelius és Mendelssohn-dalok. 20:10: Mandolinzenekar. 22:10: Szimfonikus hangverseny. Majd 1-ig: Táncczene. — **Langenberg, 18:** Szórakoztató zene. 21: Kálmán Imre: A hollandi menyecske c. 3 felv. operettje. 23:30: Fuvószene Londonból. 24:20: Esti zene. — **Milanó, 18:** Gramofon. 20:50: Kávéházi zene. 21:30: Három felvonásos vigjáték. Utána rádió-jazz. **Mor. Ostrava, 11:** Katonazene. 12: Gramofon. 19:25: Fuvós zene. — **Pozsony, 12:05:** Gramofon. 13:30: Rádiózenekar. 18: Gramofon. 18:40: Gramofon. 19: Magyar óra. Német-Klien: A csecsemők ápolása. Zenei rész. Weile-Bárkány I. Kodály, Puccini, Verdi, Strauss és Dvorzsák áriákat énekel. 20:20: Gr. — **Svájci Aleman adó, 18:** Fuvószene. 20:45: Jódli. 22: Harmonika. 22:40: Orosz zene.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 12.

Bucuresti, 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Dinicu-zenekar. Könnyű- és román zene. 19:25: Dinicu-zenekar. 20: Rádiógyetem. 20:40: Opera. Szünetben H. — **Budapest I, 10:15:** Az 1. honvédsereg zenekarának hangversenye. 1: Déli harangszó. 1:05: Hangverseny. 5:10: „Londoni képek”. Ifj. Hegedüs Ádám előadása. 6:30: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekarának hangversenye. 7:30: Angol nyelvoktatás. 8: „A század legna-

gyobb gazembere”. 8:30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. 1. Parasztbecsület. 2. Coppelia. Majd: Jávor Sándor jazz-zenekarának hangversenye a Bellevue szállóból. Varsányi Rudolf énekszámával. Budapest II. 6-6.30-ig: Homocord gramofonhangverseny. — **Bécs, 12:30:** Brunnet-négyes. 13:40: Toscanini gramofonlemez. 16:30: Brahms: C-dur zongoraszonáta. 18: Az Eberz-zenekar szórakoztató zenéje. 22:10: Bécsi operettek. A Dostal-zenekar Suk tenoristával. 23:45: Máthé-jazz. — **Belgrád, 12:** Gramofon. 12:57: Harangszó. 13:05: Rádiózenekar. 17: Rádiózenekar. 20: Népdalok. 20:30: Gramofon. 21: Opera. — **Berlin, 17:** Zongoraverseny. 17:30: Korszerű zene kamarazene. 20:45: Szórakoztató zene. Utána: Táncczene. — **Königs wusterhausen, 17:30:** Szórakoztató zene. 18:30: Olasz operáriumok. 21:05: Filharmoniai hangverseny, szolisták közreműködésével. Utána: Táncczene Berlinből. — **Mor. Ostrava, 11:** Katonazene. 12: Gramofon. 20:20: Keringők. 23:15: Rádiózenekar. — **Páris, Poste-Parisien, 22:30:** Herczeg Ferenc: A kék róka című színműve. Sannier René fordításában. — **Pozsony, 12:05:** Gramofon. 13:30: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 18:10: Gramofon. 19:25: Gramofon. — **Róma, 18:30:** Zenekari verseny. 21:15: Gramofon. 21:45: Szimfonikus hangverseny. — **Svájci Aleman adó, 17:** Szórakoztató zene. 18: Kamarazene. 21: Haydn: A világ a holdban című operája. — **Varsó, 13:10:** Szórakoztató zene. Az utolsó szám: Liszt: IX. magyar rapszódia. 16:25: Gramofon. 19: Könnyű zene. 21: Szopránének. 23:15: Cigányzene. Utána: Táncczene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szeretett férjem, édesapánk

Ráskai János

nyug. városi főgépész

életének 64-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 12-én, d. u. 1/4 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

Béke hamvaira! 201

Pasteurizált Tea-Vaj Aradi Tejcsernok

KRESEK brillánsokat, ezüsttárgyakat, antik óra, márkás porcellán, gyári és perzsaszőnyeg, márkás festmények, vitrin, irásztal, soheslon, uri szoba, háló, ebédlőbutorok, fotelokat stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1, (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

GYARI ÉS PERZSASZŐNYEGEK, antik óra, 6-os ezüst evőeszközök, ezüst girandolok, festmények, vitrinek, komódok, függönyök, filé asztalterítők, pipák, vázák, nyest boák, ökörszemes ráma, szekreter, ékszerok, fali tálak, fali vitrinek, asztalok, komplett szobaberendezések, antik asztal, etruszk előszobafal, dísztárgyak stb. eladók. SALGONÉ bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Mészáros berendezést

jégszekrényvel és egy dupla ajtóttokkal, megvételre keresek. Címét 19: leadni Str. Horia 3. a ház mesternél.

Asztalosok figyelmébe!

A COMISIO bizományi üzlet átköltözött a Butorszövetkezet helyiségeibe, a Dácia kávéház mellett. Sürgős eladásra keresünk mindennemű butort, hálószoftát, ebédlőt, uriszobát, konyhát.

Comisio Bizományi Üzlet, Bul. Reg. Maria 13. Dácia kávéház mellett.

Hirdetmény.

Aradváros, a munkanélküliek hivatala árverést hirdet a munkanélküliek részére szükséges burgonya és szalonnamennyiség szállítására, amely azok élelmezésére a tavaszig szükséges.

Zárt ajánlatok január 12-ig d. e. 12 óráig bezárólag a 84-es számú szobába beadandók Velosov alpolgármester urnál.

197 Primária Municipiului Arad.

ÜZLETTEK.

A város legforgalmasabb pontján, a Bul. Regele Ferdinand és a volt Szent László-ucca sarkán levő Vértés-féle rádió üzlet helyisége február 1-től egészben, vagy két részre osztva kiadó. Bővebb felvilágosítás dr. Botloc Elek ügyvédi irodájában kapható.

Értesítés.

Női divatszalonomat

Str. Consistoriului 12. volt Battyány-uccából Str. 29. Decembrie 13a. volt Hasszinger-uccába helyeztem át. 202

Kiváló tisztellel

„EDITH”
női divatszalon.